

SVOBODNA SLOVENIJA

AÑO XXXV (29)

Stev. (No.) 51-52

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

23. decembra 1976

Naš letni obračun

V gospodarskem svetu je beseda bilanca-obračun ne le znana, ampak marsikdar po zakonu uzakonjena. Tako ima podjetnik vpogled v gospodarsko stanje svojega obrata, civilna oblast pa nadzorstvo in priliko, da naloži primerne davščine. Tudi negospodarske ustanove delajo svoje bilance. Cerkev s svojimi koncili in sinodami, demokratične države s proračunskimi debatami v parlamentu, razne organizacije na svojih občnih zborih itd. Naša slovenska družina v Argentini, kakor tudi drugod po svetu in zlasti v domovini mora ob koncu leta, ki se nam približuje, tudi misliti na svoj obračun. Mi, ki živimo na tako oddaljenem koncu sveta, res nimamo pravice, da bi govorili v imenu drugih, poznamo pa sami sebe dovolj. Zato je primerno, da se spet na kratko pomudimo pri letošnji letni bilanci naše slovenske protikomunistične skupnosti.

Osnova vsakega podjetja je glavni-ka, ki predstavlja podlago in začetek razvoja. Naša osnovna glavni-ka ni bil denar, saj smo prišli kot berači v tuji svet, pač pa nekaj, kar ves denar prekaša: prinesli smo s seboj svojo vero, svojo ljubezen do naroda, svoje ideje, zaradi katerih smo se borili in za katere smo plačali grozne krvne in moralne žrtve in pa našo željo, da se ohranimo.

Ko smo prišli sem, je bilo prvi dan jasno, da nam ne bo treba stradati, da bo pa vsakdo moral prijeti resno za delo, če bo hotel uspeti. Prva skrb je bila, kako spraviti družine pod streho, najprej v najeto, čimprej pa pod lastno. To smo dosegli. Stotine lepih slovenskih domov priča tujerodcem, da so jih zgradili delavni, varčni in kulturno visoko stoječi ljudje. Ročnega dela je bilo vedno dovolj za vsakogar. Številni naši izobraženci so morali premenogokrat poseči po njem, ker za njihove poklice izven domovine ni bilo zaposlitve, ne v Argentini ne nikjer po svetu. Velik odstotek naših rojakov se je gospodarsko osamosvojil, včasih tako, da so se iz skromnih početkov razvila mogočna podjetja nam v ponos, drugim v zgled.

Kakor po navdihu se je v nas rodila želja, da bi si čim prej zgradili svoja prosvetna središča, kjer se bodo shajali starejši in zlasti mladi rod, rojen že izven domovine. Ta bo potreboval vedno močnejše opore, da ohrani zvestobo idealom svojih očetov in svojemu rodu. Tako je v času, ko so si ljudje gradili streho zase in svoje družine, zraslo v Velikem Buenos Airesu sedem prosvetnih domov, vsi s svojimi šolami in ustanovami, da se članstvu, zlasti pa mladini nudi vsa opora v boju za obstanek.

Bilanca mora pokazati uspehe. Ali smo uspeli? Gospodarsko smo uspeli. Bilo bi mnogo bolje, če bi ne bili postali „milijonarji“, naslov, ki ga je nam naklonila naša svetovno občudovana kriza, vendar lačen ni nihče, brez dela tudi ne in pod lastno streho smo menda, razen nekaj izjem, kar vsi. In čakamo lepših dni!

Pogled na množice, ki se zbirajo na naših skupnih verskih ali krščansko prosvetnih prireditvah, nam pokaže, da smo še to, kar smo bili. Prav tako smo vedno bolj prepričani, da smo prav ravna-li, ko smo se uprli rdečemu zlu. V tolažbo nam je, da tudi mladi rod, ki iz daljave treh desetletij gleda na dogodke tistih dni, razume naše nepremakljivo protikomunistično stališče. Le pogledite naše mladce in mladenke ob strani svojih očetov in dedov, kadar se zbero okrog spomenika padlim žrtvam komunističnega nasilstva, pa se boste prepričali, da tudi oni vedo, kje je njihovo mesto.

In naši neuspehi? Stari odhajajo eden za drugim, marsikdo prej, kot bi pričakovali. Vidno manj je živih prič vsega, kar se je v naši domovini takrat dogajalo. Tega si najbolj želi režim doma, ki mu je naše pričevanje v svobodnem svetu tako neprijetno. Dosegli smo, da nam veliki svet verjame in rdeči rablji ne morejo več z molkom preko nas. Hočemo, da bi bil naš

SLAVA V VIŠAVAH BOGU
IN NA ZEMLJI MIR, V LJUDEH BLAGA VOLJA.
SLISALI SMO DUHOVNE REČI, KAKO JE BOG PREDRAMIL
VAŠA SRCA, DA BI NJEGA ISKALI.
HVALITE GOSPODA VSI NARODI!
VSI BODO V RAZNIH JEZIKIH OZNAJALI VELIKA BOŽJA DELA!

S tem veselim božičnim vzklikom je papež Hadrijan II. leta 869 naslovil poslanico trem slovenskim knezom: Rastislavu, Svetopolku in Koclju. Koclju, temu slovenskemu vladarju jo je prinesel sv. Metod. Z njo je papež Hadrijan II. slovesno potrdil rabo slovenskega jezika v bogoslužju pred več kot tisoč leti! *Slava Bogu na višavah!*

drugi in tretji rod zmožen, da nadaljuje delo starih. Manjkalo nam bo posebno ljudi, ki bi znali po naše pisati in govoriti. Nekaj drugega je javno predavati v našem jeziku ali pa napisati članek v pravilni slovenščini, kakor pa lepo po domače kramljati med znanci. Skrbe nas narodnostno mešani zakoni. Vemo, da nima nihče pravice ukazovati srčnim čustvom, vendar bo skoro gotovo, da bo novi rod iz takega zakona lahko na moralni višini, narodnostno pa ne bo veliko pomenil. Vendar imamo tudi v tem pogledu častne in hvalnevredne izjeme.

Nekatere družine so odpovedale pri narodnostni vzgoji: morda pod pretvezo, da otroku znanje lastnega jezika ne bo nič koristilo, morda pa tudi zato, ker nima doma nihče časa, da bi budil v mladih srcih ljubezen do domače besede. Ne zadovoljujmo se s tem, da se v naših družinah po slovensko le moli in prepeva, ampak vtrajajmo na tem, da se doma vedno po naše govori. Kjer tako ravnamo, so uspehi presenetljivi. Otroci govore lepšo slovensko kot v Ljubljani, poznajo slovensko zemljo, nje zgodovino, njeno književnost in njene probleme do podrobnosti, medtem ko se oni drugi hranijo s plehko vsebino slikanic in fantastičnih zgodbic, ali pa sede pri televiziji in postanejo slepi in gluhi za vse, kar jih obdaja. Taka družina prej ali slej izgine iz našega okolja. Ni ji več mar ne naših prireditev, ne rojakov in njihovih problemov. Utonejo v neslovenskem morju.

Vsaka bilanca ima tudi postavko z imenom „amortizacija“. Zakon dovoljuje, da se kakih deset odstotkov od-

piše od vrednosti strojev in nepremičnin, zaradi obrabe. Tudi pri naši bilanci moramo s to „obrado“ računati. Ta ali oni se loči od skupnosti. Morda je preimeniten in že bogat, morda naveličan, morda užaljen, morda ga je okolica izvabila drugam. Večje usluge režimu doma ni mogel narediti. Smo jim v veliko napotje. Nekaj časa se niso zmenili za nas. Ko pa vidijo, da smo še vedno taki kot smo bili, pa čakajo, da bomo izumrli. Pokažimo s svojim delom, da z našo smrtjo protikomunistična misel v Argentini ne bo izumrla. Le naša krivda bi bila, če bi do tega prišlo.

Versko, narodno in kulturno politično se bomo ohranili, če bomo enotni. Nesloga še velike narode ohromi, kaj šele nas, ki nas je v svobodi le peščica. Enotnost lahko gojimo le v svojih organizacijah, verskih, prosvetnih, gospodarskih, političnih in zlasti mladinskih. Varujmo se slabih zgledov pri drugih, ki nemalokdaj vse svoje kulturno delovanje omeje na sestanke v klubih in zabaviščih. Poskrbimo, da bodo naši prosvetni domovi, kar so bili doslej: za vse bodoče rodove žarišča slovenstva.

Pisanje bilance je omenjanje vedno istih postavk: Kako smo gospodarili, kaj smo pogrešili, kaj bi bilo lahko boljše, kaj bomo storili v prihodnji poslojni dobi, da bo boljše. Mora biti neke vrste izpraševanje vesti, kakor za spoved in če treba, tudi samoočistba, če smo kaj zagrešili. Vedno bomo našli kaj, kar bi bilo lahko popolnejše in vedno nekaj, kar bi lahko brez škode opustili. Za vse imamo leto dni časa.

Kk.

Gloria a Dios – Paz a los hombres

Nuevamente estamos celebrando las hermosas fiestas navideñas. Recordamos así el día cuando el Hijo de Dios, la segunda Persona Divina se hizo hombre, igual a nosotros, vivió entre nosotros, para que podamos un día vivir con El glorificado.

El mundo está hoy sumido en la desesperación. La paz, anunciada por los ángeles en las llanuras de Belén, se ha desvanecido frente a las injusticias del mundo. Guerras, hambre, enfermedades y privaciones llaman a la conciencia de la humanidad.

El nacimiento de Cristo es la más hermosa oportunidad para meditar nuestras obras y acordarnos de nuestros hermanos. Junto al pesebre, unidos espiritualmente a todos los hijos de nuestro Padre, recemos especialmente por los que sufren injusticias, persecuciones, hambre y privaciones. Nosotros, los eslovenos que vivimos en el mundo libre, recordemos también a nuestros hermanos en la patria, donde el régimen opresor y ateo no les permite siquiera celebrar públicamente la venida de Nuestro Señor.

Pero no olvidemos en estas navidades agradecer al Niño Dios tantas gracias recibidas en el transcurso del año que toca su fin.

Que la Luz, venida al mundo hace dos mil años, encienda en todos los hombres el amor, para que se haga realidad el anuncio de los ángeles: Gloria a Dios y paz a los hombres...

Samo sporazum brez nasilja

Nobeden od zmagovalcev v drugi svetovni vojni — razen Stalina — se ni zavedal, kako zgrešeno in usodno potezo je napravil Roosevelt v Jalti, ko je podlegel Stalinu: narode Jugoslavije so darovali komunistom.

Dobra tri desetletja je moralo miniti, da se ta usodna zmeta z vso težo in tragiko pojavlja na delovnih mizah državnikov svobodnega sveta, da je vključena v vsakdanji delovni program diplomatov in je postala najbolj zagoreni problem za publiciste, časnikarje, in politične komentatorje. Jugoslovanski problem ogroža ne le svetovno ravnovesje, ampak tudi prej ali slej — svetovni mir.

Obžalovanja vredno je, da se predstavniki emigrantskih skupin narodov Jugoslavije v tridesetih letih niso mogli zediniti za skupni načrt, kako bi bilo najučinkoviteje sporazumno in združeno delo vseh teh predstavnikov za rešitev jugoslovanskega problema.

Slovenska politična emigracija si je začrtala program in postavila cilj, ki v danih okoliščinah najbolj ustreza slovenskemu narodu. Obenem pa si je prizadevala, da ne bi storila ničesar, kar bi moglo preprečevati dosego svobode tudi ostalim narodom v Jugoslaviji.

Ob tridesetletnici obstoja je Narodni odbor za Slovenijo objavil program in postavil cilj slovenskega naroda. Upošteval je zgodovinski razvoj slovenskega naroda, njegovo geografsko lego in težnje velikih sosedov.

Razvoj v svetu in Jugoslaviji je dokazal, da temelji „Izjava in poziva“ Narodnega odbora za Slovenijo slonijo na realnosti. Zdi se nam umestno, da ponovimo osnovne smernice NO za Slovenijo spričo tolikšnega razpravljanja v svetu o bodočnosti Jugoslavije.

Takole zaključuje Narodni odbor za Slovenijo svojo „Izjava in poziv“ ob tridesetletnici ustanovitve:

Slovenci odločno branimo načelo, da ima slovenski narod prav tako, kakor tudi drugi narodi Jugoslavije, pravico do lastne države, vendar odločno odklanjamo nasilno razbijanje Jugoslavije. Tako razbijanje bi povzročilo nepopravljivo škodo ne samo slovenskemu, ampak tudi drugim narodom Jugoslavije. Rešitev je le v vrnitvi k načelu suverenosti narodov, ki naj bodo v demokratskih narodnih državah — katerih ena naj bo Slovenija — po načelu

samoodločbe vključeni v svobodno povezavo.

Da bo slovenskemu narodu omogočeno živeti v svobodi, pozivamo vse Slovence, ki iskreno kakor mi želijo boljšo usodo našemu narodu in odklanjajo današnjo diktaturo v Jugoslaviji, da nas pri našem delu podpirajo in z vsemi močmi sodelujejo.

Cilji naših prizadevanj so jasni:

1. Hočemo, da se uresničijo načela suverenosti tako, da bo imel slovenski narod in vsi narodi Jugoslavije, prosti komunistične in vsake diktature, neokrnjene vse pravice svobodnega odločanja o svoji usodi na političnem, gospodarskem in kulturnem področju. V primeru svobodne odločitve za vstop v skupnost narodnih držav, naj bi imela osrednja oblast le tiste dolžnosti in pravice, katere bi ji narodne države prostovoljno, pogodbeno odstopile. Taka skupnost južnoslovanskih narodnih držav bi bila sprejemljiva za vse narode v njej in bi bila močna sila za ohranitev miru na tem delu Evrope.

2. Opozarjamo na grozečo nevarnost, da bi Jugoslavija prišla pod sovjetsko oblast, kar poskušajo doseči posamezniki in skupine v Jugoslaviji in izven nje. Sovjetska oblast v Jugoslaviji ne bi bila usodna le za slovenski narod in za ostale narode Jugoslavije, ampak tudi nevarnost za svobodo in krščansko civilizacijo zahodnega sveta.

3. Če bi pa Slovencem in ostalim narodom Jugoslavije ne bilo omogočeno, da bi sami v svobodi odločali o svoji usodi in obstoju skupnosti ter bi kakršen koli zunanji poseg ali drugi dogodki, predvsem kot posledica diktature in centralizma, privedli do delitve Jugoslavije, bomo v tem usodnem trenutku Slovenci zastavili vse svoje sile, da sedanja republika Slovenija postane mednarodno priznana samostojna demokratska država. Ta naj razširi duhovne meje slovenstva tudi na vsa področja, ki so bila krivično in proti naši volji iztrgana iz matične skupnosti.

Zaradi svoje nezlomljive življenjske sile, visoke kulturne ravni in tisočletne zahodne krščanske civilizacije ima slovenski narod po naravnem in mednarodnem pravu pravico, da v lastni državi neovirano uživa sadove svojega dela za duhovno in gospodarski napredek v družbi svobodnih narodov in držav.

ZN proti miru

V ponedeljek 19. t. m. je bilo na zasedanju Glavne skupščine Združenih narodov važno glasovanje. Vprašanje je bilo, kako rešiti problem Rodezije in južnoafriškega protektorata Namibije. Predlog je bil, naj ZN izrazijo svojo podporo oboroženemu boju, ki ga črnske večine vodijo proti belim manjšinam. In rezultat glasovanja je bil: 10 glasov v podporo boju, 6 proti in 12 neodločnih.

Ni šlo tu za pravice črnkega prebivalstva, šlo je dejansko za podporo oboroženega nastopa. A kakšen je ta nastop? Največkrat nadziran in voden po komunistih, ki so jim pravice prebivalstva kaj malo mar. Saj pod njihovi-

mi udarci ne padajo le predstavniki belega režima, temveč tudi tisti črnci, ki se nočejo udejstviti njih ukazom. Razdejavanje in požigi so nekatera sredstva njih boja. Kakšno je ob tem zadržanje Združenih narodov?

Če bi bili ZN odgovorni za svoja dejanja in svesti svojega poslanstva, bi njih oddelki nadzirali življenje v Rodeziji in prenos oblasti, ki se itak pripravlja in pogajanja o njem tečejo v Ženevi. A ker je lažje glasovati, kot nositi odgovornost, in lažje sedeti, kot delati, pa podlegati vplivu glasnejšega, bo še naprej gorelo v Rodeziji. Na žalost je takih požarov v svetu vedno več, in nikogar ni, ki bi gasil.

BUKOVSKY NA SVOBODI

PO HELSINKIH SE JE POLOŽAJ POSLABŠAL

V soboto 18. t. m. je na letališču v Zürichu pristalo letalo sovjetske linije Aeroflot. Kmalu za njim se je, v oddaljenosti petsto metrov, ustavil orjaški ptič Lufthansa, ki je priletel iz Santiaga iz Čila. Še par minut, in izvedla se je dolgo časa pripravljana zamenjava, ki pa je do zadnjega ostala v tajnosti. Sovjetski disident, 33-letni Vladimir Bukovsky je bil osvobojen in postavljen na švicarska tla, medtem ko je proti Moskvi odletel vodja čilskega komunizma Luis Corvalán.

Zgodba, katere konec se je odigral v megli pozne švicarske jeseni; se je začela pravzaprav leta 1974, ko so 11. septembra v Čilu obhajali prvo obletnico protikomunistične vojaške vlade. Tedaj je predsednik Pinochet odgovoril na pozive vseh, ki so v protičilski kampanji zahtevali svobodo političnih pripornikov, da je to pripravljen storiti, če isto storita tudi Sovjetska zveza in Kuba. Čile je sicer kljub temu izpustil že večino zaprtih komunistov, a nekaj glavnih je vlada pustila v ječah, med njimi Corvalana. In vztrajala je na svoji ponudbi istočasne osvoboditve.

Zadnje tedne so tekli v Washingtonu pogovori med čilskim in sovjetskim poslanikom po posredovanju ameriške vlade. Tudi imena so bila že znana: Čile je izbral Bukovskega v zameno za Corvalana, a ostalo je bilo vse tajno. Šele dan pred izmenjavo je bila objavljena novica.

Bukovsky je tipični vzor ruskega disidenta. Star je komaj 33 let pa je zadnjih enajst preстал v zaporu. Je eden najbolj vztrajnih borcev za človeške pravice. Dan po svojem prihodu v Švicijo je že nastopil na časnikiški konferenci, in tam razgalil grozote ruskega režima. Zatrjeval je, da se je položaj v Sovjetski zvezi še poslabšal po helsinški konferenci, katero je označeval kot komunistično zvijačo, da rozorože zahodni svet in še bolj zatira sovjetske narode.

Pravil je tudi o strogem sistemu, ki vlada v sovjetskih ječah. On sam je bil trikrat podvržen posebni dieti. Skozi šest mesecev je prejemal le vsak drugi dan malo tople hrane in 450 gr kruha. Ta kazni, poseben pritisk na „hude“ politične zapornike, mu je bila še dvakrat naložena.

Šele zadnje tedne pred osvoboditvijo je prejemal boljšo hrano. Niso pa mu povedali, da bo osvobojen, do dne, ko je bil peljan na moskovsko letališče, da ga popeljejo v svobodno Švicijo.

„Nikdar nisem bil prepričan komunist, niti socialist,“ je trdil Bukovsky zahodnim časnikiarjem, „in mislim, da je najmanj važno sedaj to vprašanje. Veliko važnejši je boj za človečanske pravice.“

V posebni zahvali „vsem, ki so omogočili mojo svobodo,“ je poudaril, da je prvič, ko Sovjetska zveza dejansko prizna, da se v njenih ječah nahajajo po-

litični priporniki. „Moja osvoboditev v zamenjavo za pripornika druge države je precedent, ki me polni z upanjem, da bo ta postala vsakdanji običaj v bodočnosti.“ Njegova želja je, da bi bili vsi politični priporniki v vseh deželah sveta osvobojeni.

Dejstvo, ki ga je Bukovsky omenil, da so Sovjeti prvič dejansko priznali obstoj političnih pripornikov, je važno. Napovedana Bukovskyjeva svoboda je povzročila tudi hudo polemiko med evropskimi komunisti o umestnosti ali neumestnosti tega postopka. A dejanje je že izvršeno. In glavna zasluga v tem gre gotovo Pinochetovemu režimu, ki je edini javno upal pozvati sovjete, in pokazati na resničnost njih režima. Zato je tudi izrazil svoje veselje ob Bukovskyjevi svobodi, istočasno pa pozval Castra, naj izpusti na svobodo kubanskega protikomunističnega vodjo Huberta Mathosa. V zameno ponuja svobodo čilskega komuniste Jorge Montesa.

Zanimivo ob tem je, da so na Kubi poročali o osvoboditvi Bukovskyjeva, niso pa omenili, da je bil v zameno izpuščen čilski Corvalán.

Cene v Ljubljani in Torontu

Statistike so moderna stvar; dajo se mnogokrat prikrojiti potrebam tistih, ki jih objavljajo. Po navadi imajo seveda gospodinje, vsaj kar se tiče statistik o draginji, svoje mnenje. Primerjave o kupni moči pa so bolj objektivne. Zato so prav zanimivi podatki o cenah živil, ki so jih nakupovale slovenske gospodinje v Socialistični republiki Sloveniji in slovenske gospodinje v kapitalistični Kanadi konec letošnjega novembra. Vsakdo pa more te cene primerjati še s cenami v ostalih državah, kjer žive svobodni slovenski zdomci in si ustvariti lastno sliko o socialističnem rajju. Zato tudi priobčujemo brez komentarja, ampak le suhe številke. Te številke, za katere jamčimo, so tako jasne, da ni mogoče nobeno izmikanje.

Cene za Slovenijo so bile izračunane po povprečni ceni treh cenikov, ki so nam bili na razpolago, dočim so cene iz Kanade tiste, ki so veljale v torontskem „Dominion Stores“, ne upoštevaje razprodajnih cen, kjer je možno kupiti še kaj ceneje. Pripomnili bi le, da je Toronto po draginji v svetovnem merilu na enajstem mestu in da so cene v

PROSIMO, POPRAVITE

Za pravilni smisel ugotovitev v uvodniku v prejšnji (št. 50 — 16. 12. 76) našega tednika „Narodni in manjšinski problemi dveh kontinentov“, opozarjamo naše bralce, da se 12. vrsta v 8. odstavku mora glasiti: „vsekakor ni neizvedljiva podelitev najširših...“, 7. vrsta v 9. odstavku pa: „nezaščitena dobrina: z drugimi besedami:...“

Mednarodni teden

IZRAELSKI ministrski predsednik Yitzhak Rabin je odstopil. V parlamentu so opozicionalni desničarji sprožili proti njegovi vladi gonjo, ki je pritegnila tudi levičarske skupine, ki so doslej vlado podpirale. Zelo verjetno je, da bodo še pred časom, t. j. pred majem prihodnjega leta sklicane splošne volitve.

V ŠPANIJI je za absolutno večino (94%) zmagala vladna pozicija na referendumu za potrditev političnih sprememb, ki bodo državo peljale v demokracijo. To je prva in velika zmaga kralja Juan Carlosa in ministrskega predsednika Suáreza. Medtem pa so ugrabitelji Oriola, predsednika državnega sveta, izjavili, da ga zaenkrat še ne bodo ubili, da ne bi otežkočali pomilostitev, ki jih ima v načrtu kralj. Prevratniki so najprej postavili ultimatum, a ga nato umaknili, spričo naslednosti vlade, da se z njimi ne bo pogajala, niti za ceno Oriolovega življenja.

ORGANIZACIJA držav izvoznice petroleja je zvišala za 15 odstotkov ceno surovemu petroleju. Saudijeva Arabija je bila proti tej povišici in je dejansko pretrgala stike z organizacijo.

ZDA za kakih 15 odstotkov nižje. Kazno je, da Ljubljana na tem „prvenstvu“ ne sodeluje; bi se pa uvrstila precej visoko, saj je dražja kot Toronto.

Poglejmo sedaj nadrobne številke o ceni nekaterih jestvin, ki navadno sestavljajo osnovno hrano v družini. Zaradi poenostavljenosti tiskarskega stavka je pri vsakem artiklu najprej ceno v dinarjih, v oklepaju preračunana v dolarje, sledi ceno v Torontu v dolarjih:

1 kg sladkorja: 13,00 din (0,72 dol.) — 0,34 dol.; 1 kg riža: din 18,00 (1.— dol.) — 1.— dol.; 1 liter mleka: din 4,60 (0,26 dol.) — 0,40 dol.; 1 kg masla: din 60,00 (3,33 dol.) — 2,40 dol.; 1 kg bele moke: 7,16 din (0,42 dol.) — 0,32 dol.; 1 kg teletine: din 75,00 (4,17 dol.) — 3,20 dol.; 1 kg govedine 1A: 70,00 din (3,89 dol.) — 3,80 dol.; 1 kg krompirja: din 5,00 (0,28 dol.) — 0,25 dol.; 1 kg solate: din 9,00 (0,50 dol.) — 1,00 dol.; 1 kg belega kruha: din 7,00 (0,39 dol.) — 0,70 dol.; 1/4 kave: din 42,00 (2,34 dol.) — 1,00 dol.

Če seštejemo cene jestvin v dolarjih, dobimo podatek, da stane „družinska košara“ v Sloveniji 17,30 dolarjev, v Torontu pa 14,41 dolarjev, kar nam pove, da so cene „družinske košare“ povprečno za 20 odstotkov višje.

V primerjavo pogledimo še na cene električne energije, avtomobilov in bencina.

V Ljubljani imajo različni ceni za porabo toka: čez dan, od 6,00 do 22,00 plačajo za kilovatro uro 1,00 dinar, ponoči je 50 odstotkov ceneje (v dolarjih

Puščave ni tam, kjer bi človek mislil. Sahara ima več življenja kot kaka prestolica. Mesto z največjim vrvežem postane puščava, če popustijo bistvene tečaji življenja.

Antoine de Saint-Exupery

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Atentat v prostorih obrambnega ministrstva v Buenos Airesu, ki je povzročil 11 mrtvih in 23 ranjenih, je globoko pretresel javno mnenje, ne le zaradi obsežnosti dejanja, kot zaradi okoliščin, v katerih je bil izvršen. V sredo 15. je namreč v mali filmski dvorani omenjenega ministrstva eksplodirala bomba, in pravi čudež, da je sploh kdo ostal pri življenju. Udarec s strani gverile ni bil le fizičen, še bolj je bil psihološki. Med mrtvimi je bilo več višjih oficirjev vseh treh rodov vojske, pa tudi nekaj civilistov; prav tako med ranjenimi. Civilisti so bili tehnični ali administrativni uslužbenci ministrstva.

Razumljivo, da so varnostni organi ves svoj napor vložili v iskanje načina, kako je bil atentat izvršen. Varnostne norme sličnih uradnih poslopij, in sicer vojaških ustanov, so zelo stroge, in le človek, ki ima praktično prost dostop, bi lahko izvedel tak atentat.

In res, krivec je bil 29-letni sociolog José Luis Dios, ki je bil uslužben

KOLUMBIJSKI škofje so na svojem zasedanju sestavili posebno poslanico, v kateri ostro napadajo težnje nekaterih duhovnikov, da se uvrščajo v komunistične skupine. To težnjo so označili kot hudo zmotno, ki ogroža edinstvo Cerkve. „Tisti katoličani,“ pravi dokument, „ki iščejo skupnih točk z idejami in delovanjem marksističnih skupin, spravljajo vero na izključno temporalno raven in se postavljajo proti Cerkvi.“

LIBANON s težavo hodi po poti premirja. Sedaj je v samem Beirutu prišlo do spopada med dvema palestinskima skupinama, katerih zadržanje glede sirijske intervencije ni soglasno.

KITAJSKI funkcionarji so ponovno obtožili Sovjetsko zvezo, da nenehno krši mejno pogodbo med obema državama. Ruski oddelki da so med leti 1960 in 1975 vsaj devet tisočkrat vdrli na kitajsko področje.

za kw 0,0555 oz. 0,0277), v Torontu pa velja enotna cena 0,0238 dol. za kw.

Avtomobil Zastava 101 velja 70.000 dinarjev ali 3.888 dol., ceno v Torontu za avtomobil približno iste cilindrade pa je le 3.350 dolarjev. In bencin? V Sloveniji je menda pocieni za evropske pojme: din 5,30 za liter (0,29 dol.), v Torontu je še cenejši: 1 l 0,18 dol.

Ob koncu je treba za presojo kupne moči plače upoštevati zaslužek delavca. Slovenski kvalificiran delavec zasluži povprečno 3.100 din (172,22 dol.), v Torontu pa dobi industrijski delavec povprečno 930 dolarjev na mesec...

na ministrstvu od leta 1969. Bil je ločen od družine, vendar nihče ni smilil, da bi sploh mogel imeti kake simpatije z levico. On je nastavljal bombo pod sedežem, s katerega se je dvignil in odšel, in največ žrtev je bilo prav med njegovimi kolegi.

Zaprepaščeni se ljudje sprašujejo: Kako je to mogoče? Ali človeku že nič ne pomeni osem let tovarništva? Ali ga sovraštvo žene tako daleč, da postane hujski kot divja zver? Dejstva mrtvih in ranjenih odgovarjajo, da je vse to res mogoče.

A mimo teh človeških, nastajajo še druga, tehnična vprašanja: Omenjeni sociolog je bil nastavljen na ministrstvu leta 1969, torej med prejšnjo vojaško vlado. Ni tukaj govora o infiltraciji med peronistično dobo. Kako je mogoče v tako važnem organizmu kot je obrambno ministrstvo, sprejeti 22-letnega absolventa fakultete, ki je razpjeta kot levičarska, ne da bi prej preučili njegovo preteklost in simpatije? In če so to storili, koliko potuhnjenec je danes morda na najvišjih mestih, morda v samih oboroženih silah?

Boj proti gverili tako presega izključno vojaško in tudi socio-gospodarsko raven, in se vzpenja na sociološko, do vprašanja vesti. Kakšno orožje sme in kakšno more uporabiti družba proti tako zahrbtnemu sovražniku. In, dalekosežno, na kateri strani bo zmaga, in kakšne njene posledice, če je boj že danes, v samem začetku, tako neusmiljen.

PETROLEJ IN POVIŠICE

Te dni je vlada zvišala cene bencina in drugih goriv in, kot posledica, se je takoj podražil ves transport. Sicer ne prehudo, a spričo majhne vrednosti denarja, in pomanjkanja krepkih povišic delavskih plač, se vsaka podražitev pozna v obubožanih proračunih delavskih plač.

Ko govorimo o proračunih, omenimo, da je že izdelan državni proračun za prihodnje leto. Pretekli ponedeljek in torek so ga, pred člani vojaške junte in vlade, razložili dr. Martínez de Hoz in njegova ekipa. Minister je velik optimist glede položaja v letu 1977, a tudi njegov oseben položaj je odvisen od tega, ali bo v svojih naporih uspel. Bistveno, če bo uspel v zboljšanju socialnega položaja. Vojsko namreč že resno skrbi hudo obubožanje prebivalstva vsled padca kupne vrednosti plač.

Te dni so bile tudi napovedane povišice v učiteljskih plačah. Zboljšava se bo poznala ne po direktnem dvigu plač, temveč po zvišanju kategorij, kar je tudi bolj pravična rešitev za tiste, ki že dolga leta delajo na tem polju za kaj borne plače.

so bistveni del lokalnega kolorita. Tako so „pograjski“ spremenili v „polhograjški“, vas Izpodrebri „iz Podrebri“, noseča namesto, „ko je čakala“ itd., itd. polno stilističnih „popravkov“, ki jih pisatelj smatra za potvarjanje pristnega kmečkega izražanja. Prepričan sem, da bo povest izšla kaj kmalu v drugi izdaji. Tedaj naj se upoštevajo te opraviljive pritožbe, zlasti v času, ko izhajajo tudi v zamejstvu povesti v izrazitem dialektu (Trst). Kakšen bi bil npr. Kociprov Goričanec, če bi ga „oskubili“ vseh jezikovnih preških posebnosti?

In konec: povest je napisal Lojze Ilija kot Lojze Ilija. Zavestno in hoteno brez „i“. Zakaj, pove v opombah. Ugotovljeno je po maticah, da se je njegov rod naselil v Spodnjem Erniku iz Furlanije pred l. 1700, kot podanik oglejske patriarhije z imenom „Le“, kar je v tradiciji matric dalo „Ilija“. „Ilija“ je novo ime, ki ga je zagrešil tik pred prvo svetovno vojno neki jugoslovansko navdušeni učitelj, namreč, da je ime južnoslovanskega porekla. Ker pisatelj verjetno noče uradno spreminjati svojega imena, ki ga nosi v vseh dokumentih, naj to staro oz. novo ime avtorja, s katerim je podpisal to povest, velja kot psevdonim. S tem odkriva zanimiv drobec k furlansko-slovenskim stikom, pa tudi k težnji — odjugoslovanjenja...

Kakor koli: knjiga je vredna priporočila.

(Bo še)

Tine Debeljak

Med knjigami in revijami

ZGODOVINSKI ROMAN O LJUBLJANI

Nedvomno je najboljša leposlovna stvar, ki smo jo dobili letos v zdomstvu — a verjetno tudi v zamejstvu sploh — zgodovinski roman Lojzeta Ilije: *Zadnji rabin v Ljubljani* (Celovška Mohorjeva družba 1975, str. 432). Takega vzpona po zadnjem domobranskem romanu Huda pravda (SKA 1971) nismo pričakovali, da, celo skeptično smo vzeli v roke veliko povest, ki je prišla sem v Argentino šele v polovici tega leta. Ilijo kot pisatelja poznamo šele iz emigracije, najprej po bolj narodopisnih anekdotah Domače zgodbe, ki jih je napisal za Mohorjevo, potem dvodelno opisovanje prirodoslovca župnika Gospoda šimna, s čimer je postal izrazit „večerničar“ in domačijiški pisatelj, ki nekaterim v kozmopolitskem svetu velja za ozkost in nazadnjaško reakcionarnost. Zato je bila tveganost, da je kulturna akcija izdala njegovo večjo povest o domobranstvu, oz. bolj o zaledju domobranstva v okupirani Sloveniji, o terencih in kolaboraciji. Toda tudi v tej povesti je pokazal toliko odlik v mozaičnih posameznostih (npr. konec slepca Tomaža ali patra Anzelma, predvsem pa plastični podobi terenca Gudbaja in „domobranca“ Arnavta), da je bila povest vredna tiska tudi v umetniškem pogledu, dasi ima v tem pogledu velike pomanjkljivosti,

toda v juridični apologiji domobranstva veliko težo. Čudno je, da je prav v teh plasteh emigracije, ki jim je namenjena, tako malo odjeknila. Zato smo se bali vzeti v roke ta prvi Ilijev zgodovinski tekst iz starodavne meščanske Ljubljane, prepričani skoraj, da se mu mora ponesrečiti.

Toda kako z veseljem priznanjem sem odložil ta zgodovinski roman, potem ko sem ga v dušku prebral. Ilija je mnogo napredoval od Hude pravde. Kar je pri Hudi pravdi porabil za težno opravičevanje domobranskega nastopa, je zdaj nadomestil z opisom zgodovinske Ljubljane v letih 1490—1520, dobe v začetku slovenskega humanizma (škof Sladkonja na Dunaju), protestantizma v svetu (škof Bonoma), beneških vojsk in turških vpadov, črne kuge in kmečkih puntov. Zanima ga predvsem židovstvo v Ljubljani (Židovska ulica še zdaj, ostanek njihovega ghetta) in njega izgon. Delo je izrazit „roman dobe“ v flaubertovem smislu, ko je na več mestih videti bolj opis in prepis iz zgodovinskih virov in mestnih tlorisov, kot pa ustvarjajoča oblikovitost človeških usod, ki v mrtvem gradivu ustvarja žive osebe. Iliji se je posrečilo oboje: oživel je gradivo in postavil v nazornem okolju žive ljudi.

Nikakor ni glavna oseba tista, ki je

(27)

dala naslov povesti, to je zadnji rabin v Ljubljani. Ta je celo zelo stranska oseba, komaj da jo pisatelj dobro predstavi in pokaže samo od časa do časa. Toda Moše Schwarz pomeni izhodno točko za zgodbo svojega sina Jakoba, kastelana, oskrbnika pograjške graščine, ki se je gibal v krščanskem svetu, se udeleževal beneških vojsk, turških napadov, branil Ljubljano pred požigi itd. Ter imel sina s slovenskim dekletom. Ni se pokrstil prej, kot ob smrti, istočasno s sinom, ki je pozneje postal — katoliški duhovnik. Ta prehod ideologije: od pravovernega judovskega rabina, ki je moral prekleti lastnega sina, pa preko sinovih iskanj v krščanstvo in vnuka v duhovništvo, je glavna vsebina romana. Ne psihološka, temveč epično preprosto grajena. Na podlagi temeljnega študija — uporabljene vire našteva v dodatni besedi — se mu je posrečilo zajeti stvarno podobo tedanje Ljubljane, pa tudi zgodovinske dogodke in duha tiste dobe tik pred našo reformacijo. Tavčar in Pregelj oživljata v naših reminiscencah, ko bemo to Ilijevo podobo in njegove ljudi. Zopet je umetnostna moč te povesti v posameznih močnih prizorih in opisih predvsem nekaterih stranskih oseb, ki nam ostanejo nepozabne. Tako požar v Ljubljani, ali obleganje pograjškega gradu v času kmečkih uporov; prepriča nas oseba kbrisanelega juda Gada, zlasti pa usoda Soldaške Mice, ki je svojevrstna izklesana osebnost v naši književnosti. Že po svojem rojstvu

Trije božični soneti

I.

„...kindly Light...“

Kardinal Newman

Tedaj je topla, mila luč občila
pastirje, ovce, zemljo betlehemsko
in z neizrekljivo glorio nadzemsko
odgnala strah in spore pomirila.

In od takrat ni nikdar več minila:
oznanja udeležbo nam predjemsko
na polnosti brez meje, ki vso zemsko
presega nado in vsa nje merila.

Kdor bolj jo ljubi, bolj mu razodeva
zaklade neizčrpne svojega obilja,
ko bolje jih spoznava, bolj jih išče:

ne more več iz njenega okrilja.
Če šibek bil je, lahek kakor pleva,
zdaj težek je, ko pada v središče.

II.

„Dobro za človeka je, živeti po smislu.“
Dionizij Areopagit

Kar biva, vse izhaja iz Lepote,
je dobro v jedru, bistvu in izvoru;
greh in nered nastala sta v uporu,
kot grenek sad napuha in slepote.

Vendar osnovni red v globini gmote,
v zmešnjavi skladje, mir v sporu,
svetlika se motrenjskemu naporu,
ki išče luči, smisla in toplote.

Nered, razbiti red, je brez vsebine,
se zgolj na reda trdno moč opira,
kot zajedavec videza in površine.

Dobrótljivost, ki iz Boga izvira,
se v vseh stvarih kot v žilah kri
pretaka:
slediti smislu stvarnosti je sladka
tlaka.

III.

„Amor meus, pondus meum.“

Sv. Avguštin.

Ob jasticah se je družina zbrala.
Ljubezni lastno je, da kliče, vabi,
velja po sebi, da ni sredstvo v rabi
za drugo stvar, ki bi ji smisel dala.

Vse, kar je trdno v sebi, je kot skala,
ki nam oporo nudi, ko smo slabi;
kar je samó prehodno, se pozabi,
ljubezni prave moč pa bo ostala.

Veljave vse v Veljavi temeljijo,
lepote vse v Lepoti se blestijo
in shodi končno vodijo nas k Shodu.

Zato človeku ni živeti na obodu,
ker silnice težé mu v sredo bitja,
v kraj miru, neskončnega spočitja.

M. K.

Mirko Kunčič:

Pesem o mesečini

Beethoven je bil in je še eden izmed
najznamenitejših skladateljev tega sve-
ta. Prijatelji mladi, ali veste, kaj je
skladba? To je odsev božjega navdih-
nenja, ki prekvasi umetnikovo dušo ta-
ko zelo, da se mu porodijo melodije,
ki jih potem z notami ovekoveči na
papirju. Na svetu je mnogo skladate-
ljev, toda takšnih, ki so v svojih sklad-
bah nesmrtni, je malo. Eden izmed
takšnih nesmrtnih je skladatelj Beetho-
ven.

Dolgo je že tega, kar je eden izmed
Beethovnovih prijateljev v krogu znan-
cev pripovedoval iz Beethovnega živ-
ljenja naslednjo zgodbo. —

Bilo je že pozno zvečer pozimi. Spre-
hajala sta se z Beethovnom po ulicah
mesta Bonna v Nemčiji. Ko sta tako
hodila brez cilja sem in tja, sta prišla
do revne hišice, iz katere so doneli
ubrani glasovi klavirja v hladno noč.
Beethoven se je ustavil, prisluhnil in
rekel:

„To je ena izmed mojih skladb. Ka-
ko občuteno jo igra!“

Klavir v revni koči je utihnil. Raz-
ločno pa sta z Beethovnom slišala čud-
no mil in žalosten glas:

„Takó je lepó, a jaz ne morem dalje
svirati. To zmoro samo umetnik. Kako
rada bi hodila na koncerte!“

„Ne bodi žalostna, sestra,“ sta sli-
šala drugi glas. „Zahvaliva Boga, da
jaz s čevljarstvom zaslužim toliko, da
nisva lačna in da lahko plačava stana-
rino.“

„Prav imaš, brat,“ je odgovoril pr-
vi glas in otožno pristavil: „Oh, da bi
vsaj enkrat v življenju slišala igrati
umetnika!“

Ko je Beethoven to slišal, je rekel:

„Vstopiva!“

„Pa kaj bi delala tam notri?“ je
ugovarjal prijatelj.

„Hočem ubogi deklici malo zaigrati
na klavir, je odločno rekel Beethoven.
In sta vstopila.“

Prvo, kar sta v notranjščini zagle-
dala, je bil droben fant na čevljarškem
stolu. Njegova sestra pa je zamišljeno
sedela ob klavirju.

„Oprostita, da takóle vdereva k
vama,“ je rekel Beethoven in nada-
ljeval: „Slišal sem, kako nekdo kar
dobro igra, slišal sem pa tudi, kar
sta govorila. Jaz sem glasbenik. Če

dovolita, vama bom malo zaigral na
klavir kako svojo skladbo.“

„Bog vam plačaj, gospod,“ je rekel
brat čevljar. „Moram vam pa povedati,
da je klavir star in da nimamo not.“

„Kako pa potem deklica igra, če
nimate not?“ je poizvedoval Beethoven.

„Moja sestra je slepa,“ je tiho, ža-
lostno odgovoril brat.

Beethoven je bil presunjen v dno
duše.

„Potem deklica igra po posluhu, ne?“
se je čudil. „Pa kako potem more igrati,
če nikogar ne sliši in ne hodita na
koncerte?“

„Dve leti sva živela v drugem kraju,
kjer je soseda pri odprtem oknu igrala
klavir. Mojo sestro je to tako navdušilo,
da jo je začela posnemati in iskati tipke
po klavirju. Ta klavir je edino, kar
sva podedovala po materi,“ je razlagal
brat.

Tedaj je Beethoven sedel za klavir
in začel igrati. Igral je mojstrsko, ka-
kor je pač znal igrati samo on. Brat
in slepa sestra sta ga očarana poslu-
šala, kakor da je nadzemsko bitje.

Zdajci se je skozi okno vsula sijajna
zlata mesečina; Beethoven je bil od nje
vse oblit. Za trenutek so njegovi prsti
obmirovali na tipkah, potem pa se mu
je videlo, da ga je obšlo sveto navdih-
nenje.

„Mesečina!“ je vzkliknil. „Uglasbil
bom pesem mesečini.“

In je znova začel tipkati. To so bili
božanstveni zvoki!

„Kdo ste vi?“ je ves presunjen str-
mel čevljar. „Vi ste Beethoven!“

Beethoven pa mu ni odgovoril. Ka-
kor da je daleč od tega sveta, so njego-
vi prsti drsli po tipkah in izvajali
še nikoli slišane glasove.

Nenadoma je prenehal, vstal in re-
kel:

„Zbogom! Moram hiteti domov, da
svojo novo pesem o mesečini vržem na
papir, sicer jo pozabim.“

„Bog vam poplačaj vso dobroto,“ se
je zahvaljeval deklinični brat čevljar. „Ali
smemo upati, da se boste še kdaj ogla-
sili pri nas?“

„Da, hodil bom slepo deklico učiti
klavir,“ je obljubil Beethoven — in je
to svojo obljubo tudi izpolnil.

Takó je nastala slavna Beethovnova
pesem (sonata) o mesečini.

Ivan Cankar

BOŽIČNI VEČER

Tudi dekletom v bolnišnico je prišel
Božič.

„Nocoj hodijo angeli po zemlji,“ je
dejala Tončka. Vesel pokoj je bil v so-
bi, svetil se je v očeh in na licih, di-
hal je v zraku, prepregel je bele stene.
In vse so čutile, da hodijo angeli po
zemlji, da so prišli skozi zaprto okno
in sede ob posteljah, hodijo po sobi s
tihimi koraki in na lahko jim plapolajo
velike peruti. Videle so tudi brezštevil-
ne luči, ki so jih prižigali angeli in ki
so plamtele pobožno tam zunaj, globo-
ko doli na zemlji.

Jaslice so bile že pripravljene. Pred
njimi je gorela luč. V rdečem kozarcu,
a na jasticah samih in nad njimi so bile
majhne, pisane svečice, ki so gorele
s tankimi, visokimi plameni. Zlati an-
gel, ki je visel od stropa, se je svetil v
čudni, migljajoči in trepetajoči svetlobi
in svetila se je tudi velika zvezda, ki
je bila nad betlehemskim hlevom.

Zaspali niso mogle dolgo. Vse, ki so
mogle iz postelje, so se pripravljale na
polnočnico. Srca so jim bila polna sve-
tega pričakovanja. Ležale so poloble-
čene in so se razgovarjale s šepetajo-
čim glasom. Ni se zasmajalo, tudi pre-
šerna beseda se ni oglasila, zato, ker
so bili angeli v sobi... Bilo je tisto noč,
kakor da so prišla nebesa na zemljo.
Nebeški angeli z velikimi, belimi pe-
rutmi. Mati božja, mali ubogi Jezus, ki
je ležal v jasticah, in pastirji, ki so
klečali tam — vse je bilo tako blizu in
domače, nič skrivnosti ni bilo in nič
nedosežene glorioje.

Šepetanje je bilo zmerom tiše, pola-

Tone Mizerit

Pristaniške jaslice

Nikdar nisem dobro razumel, zakaj
prebivalce Buenos Airesa imenujejo
„porteños“ (pristaniščarji), saj večina
od njih pristanišča sploh nikdar ni vi-
dela; kaj, še reke ne. Vendar ime je
ostalo od tistih časov, ko sta mesto in
pristanišče bila eno, in so skozenj pr-
hajali iskanci boljšega življenja iz stare
Evrope v novi svet. Ti so s sabo prina-
šali voljo do dela, marljivost, pogum...
in mnogi od njih vsaj trohico vere in
svoje lepe stare običaje, ki so se kma-
lu zadržali v novi zemlji in se razširili
v okolju. Med njimi seveda na prvem
mestu tiste svetovnočne običaje, ki so
včasih zmaličeni, včasih očističeni, pre-
živeli do danes. To pristanišče so bila
tudi vrata, skozi katera so prihajale
gruče Slovencev, in poznale darsene in
Retiro bolj kot „pristaniščarji“.

Jože se tega ne more spominjati.
Tistega prvega božiča v „emigrantskem
hotelu“, je bil še skoraj dojenček. A iz
očetovega pripovedovanja ve, da so ta-
krat v neznanih tramvajih in kolekti-
vni prečkali mesto, kajti nekje je bila
„slovenska polnočnica“. Z leti je začel
zaznavati mesto in spominja se, čeprav
malo medlo, svetih večerov, ko so po
razsvetljenih ulicah koráčili do podzem-
ske cerkve, kjer so v potu in molitvi
pričakali Jezusovo rojstvo. Pa poznej-
ših polnočnic na „Ramón Falconu“, pod
milim nebom pred leseno kapelo, kakor
betlehemske pastirčki...

Jože ne razume starih, ki tarnajo o
vročini o božiču, a vse navade, ki jih
ljubi in spoštuje, mu govore, da se je
nekoč, tu blizu, da, v tem pristanišču,
sveti večer prelevil za njegov rod. Isti
je, a drugačen. Zato pa tako rad poslu-
ša slovenske božične pesmi, čeprav so
mu tudi tukajšnje, stare in nove, všeč.
Zato tudi vsako leto z nekim svetim
spoštovanjem postavlja jaslice, ki sta
jih ata in mama prinesla s seboj iz
daljne ljubljene domovine. Vse sta mo-
rala pustiti, a prav od teh jaslic, teh
malih glinastih figur, se nista hotela
ločiti.

Jaslice so revne. Pravzaprav imajo
le Svete Osebe, oslička in volička pa
nekaj ovč. Manjkajo pastirčki.

„Nič zato, pastirčki smo mi...“ mu
je ata pojasnjeval vsakič, ko ga je v
otroških letih zaprosil, naj kupi figur,
ki jim manjkajo. Pa mu je misel osta-
la globoko zakopana v srcu; vsi smo
pastirčki: naša družina, naša skupnost,
vsi prebivalci tega velikega mesta, vse
človeštvo... Tako je leto za letom na
sveti večer v mislih razpostavljajal po
betlehemskih planjavah domačih jaslic
vse drage, poznane in nepoznane „pa-
stirčke“ dvajsetega stoletja.

Letošnji sveti večer je Jože pričal z neko tesnobo v srcu. Kar nena-

goma so legale trepalnice na oči, ali
srce je bdelo. Zmerom bliže so prihajala
nebesa, preselila so se v sobo. Ton-
čka je ležala na robu postelje na ode-
ji. Ena roka ji je bila pod glavo, dru-
ga na životu. In ko je ležala in so blo-
dile veselo vesele misli, je začutila,
kako ji je dihalo v lice, in vedela je,
da je šel angel mimo. Srečna je bila in
se smehljala. Če bi iztegnila roko, bi se
dotaknila roke angelove. Tudi Malka je
malo zadremala, ali ko je zatislila oči,
se je zgodilo čudo: dani se je, svetilo,
luč bela in mirna kakor pomladanska
mesečina se je bila razlila po sobi. Vsa
soba je bila polna angelov in zadi na
tronu je sedela Mati božja z Jezusom
v naročju, in obraz Matere božje je
bil kakor obraz sestre Cecilije, tudi be-
le perutnice usmiljenke je imela na gla-
vi.

Zazvonilo je v kapelici, ali kakor od
daleč je prihajalo zvonjenje, bilo je ka-
kor glas tistih sanj, ki so prihajale iz
nebes. Nato pa je zaklenkalo jasno in
zvonko na hodniku in zdramile so se.
Sestra Cecilija je napravila luč. Oblači-
le so se hitro, še v polsantjah in molče,
nato pa se je napotila procesija proti
kapelici po dolgem in mračnem hodni-
ku. Trumoma, težko sopeč, brez besede
se je vila nočna procesija. Tu in tam
se je zasvetila dremotna svetilnica, raz-
svetlila uboga, drobna telesa. Iz drob-
nih obrazov, prezgodaj zrelih, že razo-
ranih, so gledale oči, polne veselega
pričakovanja, polne spoznanja. Že se
je jasnilo od daleč: tam je bila luč in
Kristus je bil tam, ki so mu šle na-
proti...

Slava Božiča 1945

Rdeče zvezde sij povsod,
bela le nad streho hleva.
„Kri! Kri!“ krik kriči od nekod.
V hlevu se Jezus rojeva.

Odpira oči: tu bedna staja,
pastirčki v njej pobožni.
„Kri! Kri!“ krik zunaj razsaja,
tu — joka venec rožni.

Mati Marija Dete tolaži,
zibel z nogó pognala: ,
„Detece, spi! Zunaj svet sovraži!“
Odzunaj: „Kri! Kri! Smrt! Vešala!“

„Vešala temu, ki ni partizan!
Podpolkoniku Peterlinu!
Čeprav je v Dachau bil odgnan,
umre naj na našem klinu!“

„Kaj božje rojstvo, kaj sveti večer:
danes je Smrt godovnik!
Kaplan Križaj, zapri brevir!
Po bilje, župnik Cerkovnik!...“

„Kri! Kri!“ Krik sodi vojščake,
dachauske jetnike; majorja Križa,
legionarja, narodnjake,

zapadnjake...
„Smrt! Smrt! je zdaj božična viža!“

Čez sneg gre krik, smeh blazen
in rdeč,
sodi veljake: Vrčona,
Fince, Koestla — dvajset in več
obsojenih pod strel plotona.

Jezušček ne more spati
ob tem moskovskem procesu.
Ziblje mu zibelko božja Mati,
Dete ima — solzo v očesu.

Ljudstvo ob Njem je: v bornem
hlevu

moli, upa, plaka...
strašna noč se bliža dnevu —
„Kri!“ se krik trese iz zraka.

Veja nekje pod težo zastoka,
sneg zakrvači od strela.
Pastirčki se zrušijo od joka.
Marija je plašč razpela.

Detece v zibelki se nasmehlja,
in v hipu ob Njem ves kor je
angelcey božjih, katerim znak da:
„Ven poletite s petjem Glorioje!“

Nad vejami visijo glasi čisti,
krvavi sneg poje gloriojo.
„Kri! Kri! Smrt!“ kriče komunisti,
prevpiti „Slave!“ ne morejo.

Angeli beli prestregajo trupla,
nengi jih k Jezuščku v ogradi:
kot ovčice poklekajo Predenj osupla,
kot ovčice jih Jezušček gladi...

Angelsko petje se čuje iz hleva.
Bela zvezda ima silnejši svit.
Ni krika po krvi, le Sveti dan peva:
„Glorija! Mir!“ kjer kdo je ubit.

Jeremija Kalin

Še neobjavljena iz rokopisne zbirke
balad, romanc in legend „Tur-
jaški labod“, iz leta 1952. V spom-
nin tridesetletnice ljubljanskega
božičnega procesa.

Današnja dvojna številka Svobodne
Slovenije št. 51-52 je zadnja v letošnjem
letu. V letu 1977 bo izšla prva številka
dne 6. januarja.

Spredej stopa otrok, sin s krogla-
mi posekanega predelavca, ki je pa-
del kot žrtve brezbožnega maščevanja.
Za njim doña Inés, ki dela pri sosedo-
vih. Pa don Pedro. In brkati možakar,
ki je z brzostrelko uničil srečo dru-
žine — Jezušček, si se tudi zanj ro-
dil? Pa še tovarnar, kateremu je slu-
žil don Pedro...

In še prihajajo: heračica izpred
Salvadorja in slepec iz podzemsk. Pa
oni, židje iz tekstilne četrti, napuñnje-
ni turisti iz Floride, ohola raja gospo-
da iz Avenida Santa Fe, polberači iz
villa miseria, počestnice s trga Consti-
tucion.

„...človek, zdaj si otet.“

Jože zamaknen gleda novi Betle-
hem, osvetljen z majhno svečko, proti
kateremu vedno bolj svečano stopa pro-
cesija pastirčkov. Ustnice se mu same
začno gibati v molitvi; v hvaležni mo-
litvi za življenje, za milost spoznanja
Rojstva, za milost molitve. In v pro-
šnji: za „pristaniščarje“ da bi vsi bili
pastirčki; da bi ne zanemarjali milo-
sti; za vso to procesijo, ki jo gleda v
prividu, da bi ji bilo dano priti do De-
teta.

„Sveta noč, blažena noč...“

OKROG SVETA V LETU 1976

Letošnje leto 1976, ki mu tečejo zadnji dnevi, je bilo na mednarodnem poprišču, lahko rečemo, leto konsolidiranja komunističnih režimov v jugovzhodni Aziji, novih komunističnih osvajanj v Afriki, leto nadaljnjih komunističnih naprov za zavladanje nad latinsko Ameriko, istočasno pa tudi leto utrjevanja demokracije — brez priveskov „ljudska“ — v Zahodni Evropi in nadaljnega rahljanja monolitnosti sovjetskega bloka in z Maocetungovo smrtno konec prvega obdobja komunistične vladavine v najštevilnejši državi na svetu; pa tudi leto političnega terorja,

BREZ NOBELOVE MIROVNE NAGRADE

Najbolj značilna odločitev odbora, ki sklepa o podeljevanju Nobelovih nagrad, je bila letos ta, do nobeni osebi, skupini, organizaciji ali ustanovi ni podelil mirovne nagrade za leto 1976. Mnenja o pravilnosti in nepravilnosti tega sklepa so bila dokaj različna, da si osebno menimo, da bi jo vsekakor zaslužili dve materi iz Severne Irske, ki sta v brk tamkajšnjim protestantskim in katoliškim teroristom organizirali gibanje v protest proti slehernemu terorju in za pomirjenje med razdvojenim prebivalstvom. Ker je bil fizični teror prav letos še posebej najpriljubljenejšo sredstvo ne samo marksistične, temveč tudi raznih drugih ideologij za

EVROPA

Komunistične partije v zahodnoevropskih industrijskih državah se kljub svojemu številnemu naraščanju s težavo otepravajo vpliva potrošništva, ki kakor drugim političnim strankam njihove temelje tudi njim spodjeda trdnost marksističnih načel, katera zaradi svoje utopičnosti že sama po sebi niso vzdržljiva. Tu vidimo bistveni razlog upiranja zahodnoevropskih partijskih veljakov sovjetski Moskvi odn. njene mu vodstvenemu prvenstvu v partijskem imperiju. Iznajdba tkim. evro-komunizma, ki naj bi bil nekaj povsem drugačnega kakor sovjetski in vzhodnoevropski, ki da sta predvsem prežeta slovenskih prvin, je slej ko prej le ena od taktičnih potez komunizma, saj leta v končni analizi ni naroden, temveč po svojem bistvu mednarodni, kar je v njegovem primeru isto kakor protinaroden.

Evropa je ostala deljena na dve polovici z železno zaveso spet eno leto več, dasi ima ta zavesa vedno več luknenj v labirintu, čigar poti vodijo na obe strani.

Na naši, t. j. zahodni strani, so se švedski po več kot štirih desetletjih navelični socializma, ker jim je osebno svobodo vedno tesneje oklepal v svoje zapirajoče klešče. Amorfna socialistična družba, ki človeku na papirju in v praksi zagotavlja življenjski obstoj, je dolgočasna reč. Svobodno se ljudje pač nočejo spreminjati v robote države, kakor se jih s silo trudi napraviti v komunističnih državah.

Švedski primer ni bil vzrok, temveč posledica podobnega teženja v ostali Zahodni Evropi, zlasti po uspešnem porazu komunističnih prevratnih poskusov na Portugalskem. Italija in za njo Francija sta hodili po robu komunističnega prepada, in je zlasti v Italiji razvidno, da niti njena partija ni hotela skočiti vanj. Brez diktatorskega terorja bi ji bilo namreč nemogoče vladati, a bi tako uničili mit o „različnosti“ evrokomunizma od „slovenskega.“

Medtem ko je Zahodni svet evropske sovjetske satelite kakor nekako za vedno odpisal iz Evrope in jih duhovno in fizično prisodil sovjetskemu Vzvodu, ki

ugrabitev, pobojev, kakor jih težko zabeležimo po koncu 2. svetovne vojne.

Nimamo v tem pregledu namena naštevati posameznih političnih, gospodarskih in socialnih dogodkov in sprememb, ki so se v letošnjem letu vrstili po posameznih celinah in državah ter narodih. Takšnih letnih pregledov ima vsak naš bravec na razpolago v poplavi dobrega in slabega revijalnega tiska, ki so ga polni neštetih časopisnih kioski po mestnih ulicah. Hočemo podati globalen pogled na politični, gospodarski in socialni razvoj našega planeta v odhajajočem letu 1976.

doseganje njihovih ciljev, bi bila takšna Nobelova mirovna nagrada gotovo učinkovita obsodba slehernega terorja kjerkoli na svetu.

Glavni središči svetovnega razvoja sta še vedno bila severnoameriški Washington in sovjetska trdnjava Kremelj v ruski Moskvi, dasi sta tako ZDA kakor ZSSR imeli istočasno in neprestano uprte oči v kitajski Peking. Vsi trije pa so se drug preko drugega ozirali po ostalem svetu, predvsem po Afriki in latinski Ameriki in ne nazadnje po Zahodni Evropi, kjer je sovjetski Kremelj letos žel ne ravno zavidljivo žetev.

po svoji zgodovini in mentaliteti ne spada v Evropo, pa se drugače zanima za Jugoslavijo. Dasi država s komunističnim režimom, ki je bil v svojih začetkih prav tako krvav, kakor sovjetski, in v zatoru duhovnih vrednot koraka še danes vzporedno z njim — sicer bi prenehal biti komunističen —, je Jugoslavija zaradi svojega strateškega položaja v Sredozemlju ohranila za nadaljnjo ohranitev svobode v Zahodni Evropi za svobodni svet neprimerno večjo vrednost, kakor druge srednjeevropske komunistične države. Zapira Sovjetom nekontroliran dostop v Sredozemlje. Zato so se okoli Jugoslavije zlasti ob nedavni Titovi obolevnosti zaradi njegovih 84 let starosti — kopriva ne pozebe — razvile javne in tajne debate o nadaljnjem razvoju na jugoslovenskem prostoru balkanskega polotoka. Iz Washingtona in iz Moskve so padale izjave o nujnosti nedotakljivosti Jugoslavije sedaj in po Titovi smrti, ob obisku francoskega predsednika Giscard d'Estainga se je v skupni francosko-jugoslovanski izjavi pojavila celo beseda „nevtalnost“. Prihodnje leto 1977 bo že lahko tisto, ki bo razvojljalo to krajevno in mednarodno politično neznanko, ki se imenuje SFRJ.

ZSSR je nadaljevala s preganjanjem in zatiranjem vedno večjega kroga disidentov, ki se spreminjajo v prave junake in vzornike človeštva. Kakor komunistični Kremelj ni zaprl ust izgnanemu Nobelovcu Solženicinu, tako jih ne more zapreti fiziku Saharovu, ki vztrajno protestira proti raju v komunističnem paradizu.

Sovjetski tehnični napredek, z vesoljskimi poletji vred, brez duše, in koristen le Rdeči armadi in sovjetskemu „novemu razredu“, je tudi letos puščal milijonske ljudske množice ob strani, na stopnji nerazvitosti, dasi si je ZSSR pridobila — z dolgoletno načrtno propagando — status veselice. Toda življenjska raven državljanov ZDA ali katerekoli zahodnoevropske države bo za državljanov ZSSR ali katerekoli druge komunistične države ostala nedosegljiva vse dotlej, dokler se ne bo otresel tega sistema.

AZIJA

Dasi ZSSR teritorialno sega preko Azije prav na Pacifik, tudi letos ni mogla prevzeti vpliva na to celino komunistični Kitajski, dokler ji je vladal Maocetung. Ker je ta umrl šele pred nekaj tedni, je za letos ZSSR v tem pogledu opravila, zlasti še, ker se nova kitajska komunistična ekipa ni dokončno izjavila za kakršno koli sodelovanje z Moskvo. Obema komunističnima velikanoma v Aziji, Moskvi in Peking, pa je letos predvsem zaradi svojega gospodarskega prodora vanju, jemala izključnost Japonska in to kljub padcu ugleda njenega liberalnega režima v zvezi s škandalom o podkupovanju severnoameriške letalske družbe Lockheed. Sovjetske industrijske potrebe v vzhodni Sibiriji in kitajske industrijske potrebe po vsej državi so namreč tako nujne, da jim sami s svojim

revnim — v primeri z zahodnim — potencialom ne moreta zadostiti v dogledni bodočnosti. Čas pa v tem oziru prav tako hiti za komunistične režime kakor za demokratske.

Konsolidacija komunističnih režimov v jugovzhodni Aziji se je za ostali svet skoro neopazno vršila ter je le od časa do časa dosegla svobodni svet redka novica o terorju, ki ga sedaj preživljajo milijoni tamkajšnjih ljudi. Amnesty International doslej tja ni poslala svojih „borcev“ za človečanske pravice, odn. niti zaprosila ni za vstop v Vietnam in Kambožjo, medtem ko je prosto šarila po Argentini in drugih takih „diktatorskih“ državah po svobodnem Zahodu.

Taiwanu se je tudi letos posrečilo obstati tostran bambusove zaves, ker je pač na celinski Kitajski Maocetung dejansko mesece umiral, v ZDA pa so

imeli večino opravka s svojimi predsedniškimi volitvami in petrolejskim Bližnjim vzhodom. Takšne „malenkosti“, kakor je Taiwan, so lahko počakale, morda za prihodnje leto.

Indonezija in Tajka sta ostali protikomunistični trdnjavi v jugovzhodni Aziji, medtem ko se je rdeča gverila močno razpasla po Filipinah. Toda vzhodni in jugovzhodni azijski del sveta ostaja kljub povečani aktivnosti sovjetske vojne mornarice na Tihem oceanu in v Indijskem oceanu zaščiten pred novimi poskusi sovjetsko-kitajske komunizacije, dokler bo Japonska ostala trden severnoameriški zaveznik.

Indijski subkontinent se polagoma spreminja v družbeni in gospodarski kaos lačnih in bolnih milijonskih množic, medtem ko vlada v New Delhi troši dolarje za izdelovanje atomskih bomb in za sredstva proti spočetju.

Medtem ko se je severni in srednji del afriške celine družbeno in gospodarsko definiral v nekaj zadnjih letih, pa se je letos začel definirati njegov južni del, ki je za nekatere zahodne veleindustrije prav za prav najvažnejši. Tu tiči tudi razlog za direkten sovjetski poseg na afriški kontinent preko moskovskega satelita Kube, in sicer v Angolo. Moskva si je hotela in si tudi ustvarila oporišče za prodor v Južno Afriko, ki je za ZDA ključna država na črnem kontinentu. Severnoameriška vesoljska industrija neobhodno potrebuje od tam razne rudnine, v ZDA in drugod, razen v ZSSR, pa takih rudnikov ni. Zato so v sovjetski strategiji, ki stremi za končnim zajetjem Južne Afrike in s tem za preprečitvijo uvoza gotovih surovin iz te države v ZDA, vsa ostala hujkanja črne večine proti manjšini belcev v sosednjih državah in kolonijah le taktika obkoljevanja za končni napad na Južno Afriko. Toda

Na severni ameriški celine se v Kanadi še vedno niso znali znebiti medsebojne nestrpnosti francosko in angleško govoreči državljani, kar je za takšno demokracijo v zadnji četrti 20. stoletja naravnost sramotno. Podobno lahko trdimo za zahodnoevropske demokracije, ki ne znajo ali nočejo pravično rešiti vprašanj svojih narodnih manjšin. Letos je med temi državami prednjačila nevtralna Avstrija s slovensko manjšino na Koroškem, Španija pa se poleg notranje političnih problemov zapleta tudi v vedno večje probleme s svojimi manjšinami.

ZDA so imele letos opravka predvsem s svojimi predsedniškimi volitvami, katerih izid pa na njeno nadaljnjo zunanjo politiko, kakor vedno, skoro nima vpliva. Sovjetsko postojanko na Kubi je Washington tudi letos mirno prenašal, prav tako naraščajočo socializacijo sosednje Mehike, ki pa se je ustavila ob volilnem porazu Echeverrije. Organizacija Združenih narodov se je rešila sovjetom naklonjenega glavnega tajnika, ko ni odobrila Echeverrijine kandidature na to mesto in je obdržala kar Avstrijca Waldheima na tem položaju za naslednjo tajniško dobo.

Problem lastništva panamskega pre-

KATOLIŠKA CERKEV

Katoliška Cerkev, kot najvplivnejša verska ustanova na našem planetu, je žela velik pastoralni uspeh z 41. svetovnim evharističnim kongresom v Filadelfiji, doživela in že skoro preživela pa je nov slučaj kontestatorstva v francoskem škofu Léfèbvreju, kateremu se zdi, da se ne more sprijazniti s sklepi 2. vatikanskega koncila. Takih in podobnih „upornikov“ je bilo v dva tisoč letni zgodovini Cerkve že veliko in jih še bo. Napravili so večjih večjo, včasih manjšo duhovno škodo vernikom

MORALNA KRIZA

Človeštvo je letošnje leto na splošno preživljalo hudo moralno krizo na raznih področjih svojega udejstvovanja. Tako se ni končala debata o nasilni odpravi človeškega plodu, tudi ne o umetnem oplajanju žensk, prav tako ne o umetnem preprečevanju spočetja otrok, pa o problemu nastopa trenutka smrti, itd., itd. Katoliška Cerkev je nekajkrat morala direktno poseči vmes za pojasnilo svojega pravilnega stališča do teh vprašanj, a ker se človeštvo noče sprijazniti z nekaterimi neizprosnimi naravnimi zakoni, se te vrste debate pravzaprav ne bodo nikdar končale.

Nevarnost vojnega spopada med večno sprtimi Arabci in Izraelom se je letos premaknila v Libanon, ki je v vojni med propalestinskimi in protipalestinskimi elementi utrpel nad 20.000 smrtnih žrtev predvsem v svoji prestolnici Beirutu. Sicer pa so arabski šejki postali zaradi petrolejskih dohodkov najbogatejši veljaki na svetu, a ne pomagajo s svojimi petrodolarskimi milijardami nerazvitim državam, kamor še naprej prištevajo svoje države, temveč te milijarde vlagajo v zahodnoevropske in severnoameriške banke in podjetja, kjer se spreminjajo v močne delničarje še do nedavnega tako osovraženege „kapitalističnega“ Zahoda. Perzijski šah pa se je povrh tega še hitel oboroževati z najmodernejšim orožjem, da je spremenil Iran v pravi vojaški arzenal na Srednjem vzhodu.

AFRIKA

v Washingtonu prav tako vedo za ta moskovski načrt in si nekaterih odločilnih svojih industrij vsekakor ne bodo dovolili ustavitv od sovjetov.

Afrika je tudi neke vrste dokaz, — če so taki dokazi sploh potrebni —, da plemena ali narodi ne morejo preskakovati dob svojega zgodovinskega razvoja. Razen Nigerije, ki pa že ima svojo dolgoletno samostojno zgodovino, je težko najti bivšo afriško kolonijo, ki bi ji vladal demokratski režim. Črnci se v večini svojih držav danes nahajajo v neke vrste fevdalnih sistemih, temelječih na različnih političnih ideologijah, uvoženih iz Evrope in Azije. Prednjači marksistična ideologija, kar je znak, da je oddelek za Afriko na sovjetskem zunanjem ministrstvu med 2. svetovno vojno in vsa leta po njej odlično deloval, kolonialne veselile pa so v tem pogledu spale in se znebile afriškega kontinenta kot politično nevesečnega balasta.

AMERIKA

kopa med Panamo in ZDA so spravili iz javne debate na zeleno diplomatsko mizo, ker zaradi sovjetov kontrola tega prekopa ne sme uiti Washingtonu iz rok.

V latinski Ameriki je Venezuela z velikim korakom stopila v krog bogatih petrolejskih držav in se za svoje latinske tovarišice samo teoretično zanimala, medtem ko je brazilski politični vpliv po južnoameriški celine zajela Argentina po zrušitvi razpadajočega peronizma 24. marca t. l. Politična in gospodarska povezava Argentine, Čila, Paragvaj, Urugvaj in Bolivije ter deloma Brazila z vsemi temi državami se je letos začela spreminjati v stvarnost, deloma tudi zaradi napora vseh teh držav uničiti komunistično gverilo, s katero Moskva odn. njen satelit Kuba že dolga leta poskuša prevesti ta kontinent v sovjetski tabor.

Avstralija in Nova Zelandija sta na videz preživeli letošnje leto mirno v primerjavi z ostalimi kontinenti, toda zunanjepolitično sta se ozirali na razvoj v komunistizirani jugovzhodni Aziji. Varnost njunega demokratskega razvoja je v dokajšnji meri odvisna od ustavitve rdeče poplave po jugovzhodni Aziji.

in prestižno škodo Cerkvi, toda so neizprosnost utonili v zgodovino, Cerkev pa je ostala in živi. Pavel VI. je letos imenoval dvajset novih kardinalov, med njimi enega „in pectore“, čigar ime mora ostati prikrito zaradi preganjanja Cerkev v državah sovjetsko-kitajskega komunističnega bloka. Številno kardinalov je tako dvignil na 138 ter so po kontinentih sedaj razdeljeni takole: 70 evropskih, 12 afriških, 15 severnoameriških, 23 latinskoameriških, 12 azijskih, 5 iz Oceanije in eden „in pectore“.

Jugoslavija brez legend

Večkrat smo v našem listu že omenjali zanimanje na svetovni ravni za Titovo — potitovsko Jugoslavijo. Pred kratkim je založba Styria izdala v Grazu in Kölnu Carl Gustav Ströhmovo knjigo Ali more preživeti Jugoslavija brez Tita?, 304 str., 16 slik in zemljevidov, 36 DM. Ströhm, znani politični komentator je bil sprva prepričan oboževavec jugoslovenskega diktatorja. Pazno je sledil njegovemu vzponu in vladavini, pa so ga spoznanja lastnih analiz kasneje očitno nagnila nekoliko v odklon od prvotnega stališča, dasiravno ostaja še vedno prizanesljiv in uvideven sodnik, ko skuša v svoji zanimivi knjigi sicer stvarno in neprizadeto podajati obravnavano snov, ki jo razgledno obvlada. Topot objavljamo Reissmüllerjeve pripombe k tej knjigi, objavljene dne 1. v knjižnem pregledu v Frankfurter Zeitung. Reissmüllerjev članek nekako dopolnjuje njegova izvajanja na isto temo, katera smo objavili v našem listu z dne 18. novembra. Članku o knjigi daje naslov „Jugoslavija skoro brez legend“ in pravi:

„Pravkar izdana Carl Gustav Ströhmova knjiga o Jugoslaviji bo privedla dve običajni zmoti o najvažnejši balkanski državi korak bliže k njenemu koncu. Ena izmed teh zmoti ima narodnostne razločke v Jugoslaviji za iracionalne ali celo za umetne, katerim da je vsekakor zlahka priti v okom in jih reducirati na trgovsko pridobitne folklorne ostaline. Tako mišljenje korenini v nekritičnem merilu po nemškem ali smiselno prikrojenem francoskem narodnostnem stanju: en narod v državi, z enim jezikom in s skupno zgodovino. Kdor je bral Ströhmovo knjigo in vztraja na tej zmoti, mora biti bodisi duhovno sila tog ali pa trmoglav.“

Avtor plastično oriše nastanek jugoslovenskih narodov, nato v čem se je drug od drugega odražalo, kako se je razvijal njihov medsebojni odnos, kako so si danes drug do drugega. Branje privede do potrebnih zaključkov, in sicer: Jugoslavija ne more biti enotna država, temveč terja visoko razvito federacijo; vsakršna prizadevanja za kovanje enotne jugoslovenske države morejo deželi le škodovati; interesni spori med jugoslovenskimi narodi so naravni in rešljivi. Kaj so jugoslovanski komunisti storili za tako rešitev, opisuje Ströhm s kritično dobrohotnostjo.

Druga zgrešena sodba o Jugoslaviji pravi, da preizkušajo tam neko vrsto demokratskega socializma. Ströhm dokazuje, da se jugoslovanski komunizem razlikuje od sovjetskega, da pa kljub temu nima niti najmanjšega opravka z demokracijo. Bombastični dozdveni parlamentarizem, katerega reformirajo vsakih par let z neverjetno potratnim razkošjem govornišva — ko v potu svojega obraza predelujejo Potemkinovo vas — obide pravtako upravičeno kakor balastno organizacijo „Socialistična zveza“, katera naj bi jamčila nepartijskemu prebivavstvu spdelovanje pri oblikovanju političnega hotenja, ki pa v resnici ni drugega kot ranžirni kolodvor na krožni progi razdeljevanja položajev. Ströhm se tudi ne spuša v nesmiselno domnevo, da bi jugoslovanski sindikati mogli biti element demokracije. In končno mu je jasno, da od delavskega samoupravljanja, kakršnega je, ne pripade ljudstvu niti trohica politične oblasti, temveč le nekaj osebnih življenjskih olajšav in, v ugodnejših primerih, gospodarska korist. V raznih dobah v večji ali manjši meri dognana partijska diktatura — tako se lahko povzame Ströhmovo prikazovanje političnega sistema v Jugoslaviji.

Demokracije in političnih svobodčin je v jugoslovenskem socializmu za kaj pičlo mero. Ströhm pa — poznavavec sovjetskega bloka — ve, koliko pomeni ta pičlost jugoslovenskemu prebivavstvu in kako zelo je doslej mikala v sovjetskem taboru živeče narode. Vsa kič, ko je v vzhodnoevropskem ogrodju škripalo, je bilo slišati jugoslovenska gesla kot so: „Lastna pot v socializem“ ali „Samoupravljanje“. Ta vpliv Jugoslavije na notranjo strukturo sovjetskega sveta je temeljni motiv v Ströhmovi knjigi. Bravec pa najde opisano in analizirano tudi zavarovalno funkcijo, ki jo belgrajska zunanja politika tako imenovanega „neopredeljevanja“ opravlja za jugoslovanski socializem in za njega odjek na zahod.

Politična os Jugoslavije je Tito. Ströhm ima to v vidiku: Njegova knjiga prične s poglavjem „Mož in njegova doba“. Opazno je, da avtor že desetletja sistematsko zasleduje marsalova dejanja in mišljenja. V tej knjigi je uspeh tega Titov politični življenjepis na visoki ravni. Ströhm se ne uvršča v krdele takih Titovih oboževavcev, ki lahko le kleče pišejo o vladarju Jugoslavije. Ševeda pa ne skriva simpatije in tudi ne dobršnega zajema občudovanja do Tita. Tako zaide včasih opisovanje v obrambo, in kritična sdbba nekoliko otopi.

Tako npr. tam, ko navaja Titovo izjavo s početka njegove nove trde notranje politike v pozni jeseni 1971: „Boj je, da napravi red v naši deželi naša lastna vojska, kot da bi to storila tuja“. (Mišljena je bila sovjetska.) To je za Jugoslavijo iz dveh vzrokov u-

Nad. na str. 5

ropi in Afriki. Izraelski komandosi so teroriste pobili, potnike pa rešili in jih prepeljali iz Ugande v Izrael. Akcija je bila izvršena 4. julija 1976, prav na dan 20-letnice obstoja ZDA, najmočnejše demokracije na svetu.

ARGENTINA 1976:

LETO PREOBRATA

Verjetno ne bo preteklo mnogo ča-tudi dejstvo, da je borba proti njej la-hko zelo uspešna.

ZADNJI TRENUTKI

Ni bil general Videla edini, ki je pozival k preusmeritvi dotedanje poli-tike. Take klice je bilo slišati tudi iz kongresa, ki že ni več našel smeri, da bi ga pripeljala na uspešno pot. Saj pravega uspeha kongres ni doživel v vseh treh letih peronističnega vladanja. Razklanost v samem peronizmu in ne-moč, da bi opozicija kontrolirala vlad-no delovanje ter soudeležba pri raznih otenkih korupcije so bili vzroki popol-ne parlamentarne pasivnosti.

Ko je bil konec že viden, so še skušali nekateri rešiti položaj. Tako so prišli na dan predlogi o politični sodbi te-danje predsednice, raziskave raznih pri-merov korupcije, iskanje zaslonbe v po-sameznih civilnih sektorjih. Peronistični sindikalizem je končno pozval celo Cerkev, da bi ona skušala vsenarodno zborovanje (kar je hierarhija pametno odklonila), a vsi ti naporji so imeli e-dini cilj: ohraniti peronizem na oblasti, ne da bi vlada skušala odstraniti prave vzroke nastalega položaja, kar bi bila edina uspešna pot do rešitve. Sicer pa v tistih okoliščinah tega sploh niti ni bila več zmožna. V vladnih krogih ni bilo več trohice resnosti, ne počestnosti, ne sposobnosti.

Podoben položaj, z majhnimi razli-kami in malimi izjemami je vladal v vseh strankah. Njih napor, da bi našle izhod, je težil bolj za osebnimi ko-ristmi kot za narodnim blagom. Konec je bil neizbežen.

Tako je v noči med 23. in 24. mar-cem odletel predsedniški helikopter, kot običajno, z vladne palače. A namesto da bi zavil proti rezidenci v Olivosu, je odletel na vojaško letališče v Buenos Airesu, in od tam je bila gospa Peronova takoj prepeljena na jug.

Ko se je Argentina 24. marca prebudila, je bilo že vse končano. Ne da bi padel en strel, ne da bi bila potočena ena kaplja krvi, je zavladala vojaška vlada. Junto so sestavljali (po Latinskoameriški tradiciji) vrhovni povelj-niki treh rodov oboroženih sil: general Rafael Videla, admiral Emilio Massera in brigadir Orlando Agosti. Oklicali so novo dobo narodne reorganizacije, da uvedejo red v državi, odpravijo izbruhe prevratnosti, uničijo korupcijo, rešijo gospodarstvo, izboljšajo socialni nivo, in pripeljejo Argentino v položaj, s kate-rega bo mirno gledala v bodočnost kot enakopravna članica velikih in močnih narodov.

NOVA „ZGODOVINSKA“ DOBA

Tako jo je označil novi predsednik države, general Jorge Rafael Videla, ko je nastopil in ustoličil tudi svoje mini-stre, od katerih sta bila dva civilista (gospodarstvo in vzgoja), ostali pa čla-ni oboroženih sil. Prav tako so člani

(a upokojeni) oboroženih sil vsi guver-nerji, pa tudi župani.

Galagi bi, če bi rekli, da je vojaški udar globoko pretresel državo. Obrat-no, v večini ljudstva je bilo čutiti neko odrešenje. Prva zavest je bila, da nekdo vlada, resnično izvaja oblast, in to je bilo glavno. V tistem vzdušju vlad-i ni bilo težko izvesti prve globoke spremembe: prepovedala je delovanje vsem političnim strankam, in kar jih je bilo levičarskih, z dekretom razpu-stila. Pozaprila je glavne predstavnike padle vlade in uvedla proti njim redne sodne postopke. Intervenirala je večino sindikalnih organizacij in mnogi gre-mialisti so prav tako bili pozapti in postavljeni pred sodišče. Tu omenimo, da so sodni postopki še vedno v teku. Argentinska pravica je namreč zelo počasna; upajmo, da tudi učinkovita.

Konec je bilo nereda in brezicija. Vlada je položila zlasti veliko važnost v proizvodnjo; industrije in trgovine sploh se je bilo lotilo nevarno brezde-lje. Odpravila je večino sindikalnih (pa tudi nekaj državnih in več cerkvenih) praznikov. Pravica stavke je bila uk-njena in delegati so izgubili svoje man-date.

Gospodarski minister dr. Martínez de Hoz je napovedal bistveno boj in-flaciji in sledeči proces reaktivacije go-spodarstva. Da bi država lahko odpla-čala hud zunanji dolg, je zaprosil in dobil novih zunanjih kreditov. Del teh je vlada usmerila v javna dela, ki so bila za časa peronistične vlade popol-noma ustavljena. Pospešen izvoz je zno-va nagnil zunanjo bilanco v prid Ar-gentine in podjetja so, po dolgem času, znova pričela usmerjati dobiček v re-investicijo. Inflacija, ki je še aprila do-segla 38 odstotkov, je krepko padla in že junija dosegla le 2,8%, a od tam po-časi pričela rasti in obstala ob koncu leta na ok. 10% mesečno.

Lep uspeh je vlada žela tudi na področju državnih podjetij: letalska družba in telefonsko podjetje sta ime-li, prvič po dolgih letih, pozitivno bi-lanco. Državna petrolejska družba je znova zvišala proizvodnjo; vlada pa je objavila namen, da jo delno privatizi-ra (49% delnic). K izčrpanju petro-leja bodo poklicali tudi privatni kapi-tal, s čemer računajo, da bodo že v le-tu 1977 ukinili uvoz petroleja in ga o-bratno začeli izvažati. Vlada je tudi takoj po nastopu pričela urejati devizni trg. Tuje valute (zlasti dolar) so po-časni vodili do njih realne vrednosti. S tem so dosegli pospešen izvoz in omejit-ve uvoza.

A za vse te različne uspehe proces zahteva hudo ceno: hiter in oster pa-dec kupne moči delavskih in uradniških plač. Porast cen doseže skoraj trikratno višino porasta plač. Vlada tega ne za-nika; nasprotno, prizna, da je to v nje-nih računih. In dr. Martínez de Hoz obljublja, da bo tudi za te sektorje kma-lu prišlo izboljšanje. Sprememba da se

bo konkretno poznala v teku leta 1977.

Vendar to splošno obubožanje pri-nese s seboj prve sindikalne konflikte: stavke v avtomobilskih tovarnah. Za-nimivo ob tem je, da prav ta delavski sektor prejema najboljšje plače. Druga stavka se je rodila v krogu državne energetske družbe SEGBA. Vzrok tu je bil odpust nad 200 uslužbencev, večina sindikalistov ali ljudi z raznimi ante-cedenti postopajstva ali kraje. A vlada vztraja na svojem stališču in končno zmaga. Delavski minister gen. Liendo je že prej izjavil, da se delavstvo ne more odtegniti prispevku, ki ga proces zahteva. Tudi, da je namen vlade pre-usmeriti ustroj delavskih organizacij, tako da bodo resnično v službi delav-stva, ne pa se ukvarjalo s politiko. V zadnjih dneh tega leta je nastal nesporazum med oboroženimi silami zaradi te preusmeritve, ko so pripravljali novi zakon o delavskih organizacijah, a ta nesporazum so zaenkrat premostili.

BORBA BREZ KONCA

Gotovo pa vlada polaga največjo važ-nost v protigverilsko borbo. Delovanje prevratnih organizacij, ki je bilo izred-no razširjeno že pod vojaško vlado ge-nerala Lanusseja, je doseglo poln raz-mah za dobo peronizma. Pridobivanje simpatizerjev in članov je bilo praktično svobodno, dokler ni sam Perón prepove-dal trockistično organizacijo in izgnal le-vičarsko mladino iz peronističnih vrst. Od tam naprej se je začel hud boj, ki je doslej terjal ogromno število žrtev.

Ni dvoma, da marksistična gverila doživlja hude poraze. Trockistična or-ganizacija je bila praktično obglavlje-na, večina njenih vodij pobitih ali are-tiranih, glavna skrivališča odkrita, prav tako podtalne tiskarne, skladišča oro-žja in prave tovarne orožja. Hude udar-ce je doživela tudi peronistična levičar-ska gverila, (ki je seveda popolnoma le-čena od organskega peronizma).

Huda borba, ki je več let trajala v provinci Tucumán, je tudi, po uradnih poročilih, že končana. Tam je obstajala prava marksistična država, ki jo je le oster nastop oboroženih sil lahko uničil.

Če gledamo na žrtve, je bilo, od na-stopa vojaške vlade do danes, pobitih ok. 700 gverilcev. Ogromne so bile tu-di žrtve na strani varnostnih organov. Pa tudi obračunavanje med levico in desnico je pripeljalo do tragičnega pre-livanja krvi. Tu je padlo tudi nekaj duhovnikov.

OD TU IN TAM

Še mnogo drugih važnih dogodkov bi lahko našli v tem pregledu o Ar-gentini v letu 1976. Mednje gotovo spa-da na prvo mesto položaj in delovanje Cerkve. Omenili smo že, da se hierar-hija ni hotela zaplesti v reševanje pro-padlega peronističnega režima (reše-vanje, ki bi tako ali tako bilo brezuspešno). Prav tako pa ni združeno nasto-pila v podporo sedanjih oblasti. Ško-fovska konferenca je le pozvala ljudi, naj vsak na svojem mestu doprinese

delež k moralni in tvorni izboljšavi ar-gentinske družbe. So pa nekateri po-samezni škofje (Bolati, Plaza, Sansier-ra) izrecno podprli sedanjo vlado in od vernikov zahtevali priključitev sedanje-mu razvoju. — Kaj žalosten pojav pa je bila polemika, ki je med škofi nastala okoli problema „latinskoameriškega svetega pisma“. Polemični tekst je de-jansko razdvojil škofovsko konferenco in le s težavo so se povrnili na pot edi-nosti. V teh nastopih je bilo kaj malo premišljenosti. Drug zaskrbljujoč pro-blem je razvoj katoliških šol. Zadnje čase se je proti njim izvajala prava go-nja, češ, da so infiltrirane od strani marksizma. Položaj je pripeljal do o-borožene intervencije v nekem buenos-aireskem kolegiju.

Gospodarstveniki so imeli, po svoji strani, zadovoljivo leto, čeprav je vlad-a uknila tudi njihove gremialne orga-nizacije. A delo se je povrnilo v obrate in mnogi so, na svojo roko, zvišali de-lavske plače. Tudi polje je imelo dobro letino, težko pa bo v inozemstvu pro-dat i rekordno žetev pšenice; vlada hiti, da bi zgradila prepotrebne žitnice.

Kar se znanosti tiče, ni bilo posebnih novosti. Argentina je, razen red-kih občasnih izjem, na tem področju med deželami ki, čeprav z zadovoljivim razvojem in tehnologijo, ne spada med pionirske narode, čeprav je mnogo vred-neke človeškega elementa.

Tudi športno ne izstopa, razen na krajevni, južnoameriški ravni. Veliko upanja se polaga v organizacijo svetov-nega nogometnega prvenstva, ki bo le-ta 1978 s sedežem v Buenos Airesu.

POGLED V BODOČNOST

Večkrat smo v našem listu kome-ntirali namen vlade, da temeljito spre-meni argentinsko življenje: nove učinkovite politične stranke, nove učinkovi-te in specifične sindikalne organizaci-je. To delo bo težje kot urediti gospodarstvo, zvišati življenjski nivo in ure-diti zdravstvene in druge socialne pro-bleme.

Trenutno vladajo Argentino oboro-žene sile. Kaj bo, ko bo, po naravnem notranjem procesu, treba zamenjati vladajoče ekipe? Ali bo konec sedanjega procesa podoben koncu ponerečene On-ganijeve „argentinske revolucije“, ali bo uspeh nagradil resnost in vztrajnost? Vsekakor niso pozitivne govornice o o-stavkah in neke vrste pesimizem, ki ga je zaznali v nekaterih krogih.

Sedaj je zakonodajna moč med vlad-o in komisijo legislativnega sveta, ki pripravlja zakone. Nihče pa ne ve, kak-šen je vladni namen za bodočnost, kdaj naj se država vrne v relativno parla-mentarno življenje. (Devetčlansko ko-misijo namreč sestavljajo člani oborože-nih sil: trije na vsak rod.)

Leto 1977 bo gotovo prineslo vsaj del-ni odgovor na nekatera teh vprašanj. Upajmo, da bodo odgovori pozitivni, in da se bosta blagostanje in mir vr-nila v to našo drugo domovino.

t. m.

Ludvik Puš

NA DOLGO POT

Vozili smo se na ta način ves tisti dan, vso noč in dobršen del naslednjega dne. IRO je vsakemu potniku dala seboj nekaj konzervirane hrane, ponekod se je dobila med potjo, kadar se je vlak ustavil, da smo se pogreli. Noč je bila zares hladna, kakor je opozoril prijatelj Ivan. Zavili smo se v plašče in o-deje, kolikor je kdo imel, če ni imel do-volj, ga je zeblo.

Drugega dne že pozno popoldne smo se ustavili na stranskem tiru postaje v Grohnu. Mestece leži med slavnim pomorskim trgovskim mestom Bremenom in pristaniščem Bremerhafen. Tik ob mestu Grohn so bili Nemci zgradili celo dodatno mesto vojaških kasarn, tako na razsežnem prostoru in s tolikimi zi-danimi objekti, da se je človek kar lahko zgubil. Vse vojašnice so namreč po ve-likosti in zunanji obliki enake, zidane iz rdeče opeke v nadstropje in solidno zgrajene. Nekako v sredini tega svoj-stvenega mesta so upravna poslopja in pritlikline kakor: kuhinja, jedilne dvora-ne in podobno. Tam smo se redno zbira-li trikrat na dan, radi različnih oprav-kov in pa seveda v obednici, kjer smo dobili obroke tople in mrzle hrane.

Ne bom popisoval ne hrane, ne le-žišča. Kdor je kdaj šel skozi te vice, mu bo gotovo lažje priti v nebesa. Kdor pa tega ni skušal, bi bil opis odveč, ker se slaba hrana in neumljena trdota le-žišča na slamnjači ne more prav zapo-pasti drugače, kot da izkusiš na lastni koži. Seveda so nas ločili po spolu, in sva se zatorej veselila svidenja ob ju-trih in se ločevala vsak večer, ko sva se odpravljala vsak v svojo vojašniško številko. Ljudstva je bilo v tem zbiral-nem taborišču nič koliko. Mi iz Avstrije smo bili le delček celotne množice, ki se je zgnatla na tem prostoru, da se pripravi in čaka na svoj parnik. Trans-porti čez morje v USA so odhajali vsa-kih pet do sedem dni, včasih bolj pogosto, včasih manj, kakor so dospevale pre-vozne ladje ameriške vojske. V vsaki stanovanjski baraki je bila pri vходу velika črna tabla na steni, in tam je bilo lahko zasledovati vse važne tabo-riške novice, na velikih polah papirja v nemškem jeziku črno na belem razgla-šene in v javnost dane. Dan za dnem smo se ustavljali pred temi polami, da bi se prepričali, da-li je bila dodana ka-ka nova in bi se na nji utegnile pojaviti lastno ime; ne sicer na odredbi za lup-

ljenje krompirja ali raztovarjanje pre-moga na kolodvoru, ampak morda na listi imen onih srečnih taboriščnikov, ki so prišli na vrsto, da se predstavijo posebni komisiji, preden se vkrcajo na naslednji transportni parnik. Večkrat je bilo treba rabiti komolce, da se je človek prerinil do table na steni, toliko je bilo zanimanja.

Nekega dne ugotovim, da visi na razglasni deski nov list. Sprva nisem niti pogledal, za kaj gre na tisti poli, le imena sem na hitro preletel. Glej ga spaka! Tudi moje ime je tam, sakra-bolt! Seda se bo pa premaknilo, me je spreletelo in me je obšla skoraj prijet-na zavest, da bo tega dolgočasnega, pustega životarjenja konec. A pri tisti priči me je zaskrbelo, ker ni bilo ob mo-jem tudi Minkinega imena. Kaj to po-meni? Preril sem se bliže k tabli in pre-bral celotno objavo bolj natanko. Tris-to vragov! Naznanjeno je bilo, da se naj spodaj navedene osebe javijo ob tem in tem času tam in tam, da pojdejo na grohnsko postajo razložit vagon pre-moga.

Sel sem se javiti, kakor je bilo napi-sano (ameriška uprava v tem oziru ni poznala šale), dobil veliko lopato in se pridružil skupini. A se nisem dotaknil niti kosa pre-moga. Pridružil sem se ra-je pomerkaču, nemškemu železničarju, ki je nadzoroval raztovarjanje, in se z njim zapletel v tako zanimiv pogovor, da ga nisva mogla končati vse dokler vagon ni bil prazen. Kaj takega se je

dalo narediti samo, če jezik ni bil ovira. Oni pa, ki so morali nase vzeti tudi moj del premetavanja pre-moga iz vagona na tovarne avtomobile, so bili gotovo pre-pričani, da sem imel posebno misijo pri nadzorniku in se zatorej delo opravili brez opazke. No, bili so vsi mlajši od mene in zanje delo ni bilo pretežko.

Odslej dalje sem razne razglase in objave na črni deski bolj natanko pre-gledal, preden sem šel iskat imena, da bi veselje ne bilo prezgodnje in bi se spet ne spremenilo v razočaranje.

Nekaj posebnega so bila predavan-ja, ali morda bolj prav — tečaji, ki jih je prirejela ameriška taboriška uprava za nove imigrante v njihovo deželo. Vsaj v glavnih potezah naj bi se sezna-nili z ameriškim načinom življenja (way of life), na katerega so Ameri-kanci od sile ponosni. Če človek s pre-mislekom in z logiko zasleduje ta njihov way of life, mu kmalu postane očitno, da so mnoge njihove navade, govorne rabe, kretnje, noša, bontonski predpisi in podobno, drugačni zgolj zaradi dru-gačnosti. Hočejo pač imeti stvari dru-gače kot so v starem svetu, najbrž zato, da bi prelomili ono črto, ki pelje iz raz-nih delov evropskega kontinenta naravnost v Ameriko. Podzavestno se vodila plast zaveda, da so tudi sami priseljen-ci enakega ali podobnega škvarta kot so ti, ki se jim po vojni iz Evrope pridru-žujejo. A to nočejo več biti. Hočejo namreč biti avtohtoni Amerikanci, kar naj se na zunaj izpričuje z drugačnimi

navadami in drugačnim življenjskim na-činom. Deloma je tudi res, da ta način producira drugačni tempo visoko razvi-tega industrijskega življenja, kakor tu-di značilne drugačnosti njihovega kon-tinenta.

Tečaji so bili brez dvoma zanimivi, ne samo po vsebini, ampak tudi zato, ker so prijetno rahljal pusto enoličnost taboriščnega življenja. Čeravno niso bi-li obvezni, so se jih udeleževale velike množice in je bil obširni predavalni prostor vedno polno zaseden. Vodila jih je ameriška Missis z veliko mero spretnosti in gladkim znanjem nemšči-ne, ki je bila v taborišču "uradni" jezik pod pretežo, da ga vsak Evropejec vsaj nekoliko razume. Kar nam je pri-povedovala o Ameriki in Amerikancih je točna slika njihovega way of life in nam je mnogo njenih navodil in nasvetov v novem svetu zelo prav prišlo. (How do you do?)

Za zgled bom navedel nekaj prime-rov, ki so mi ostali v spominu.

Predavateljica nam je nazorno ka-zala, kako se olikan Amerikanec obnaša pri mizi. V mladih letih so nas učili, da je neolikano držati pri mizi levo roko pod mizo. Ona pa nas je poučila o bolj-šem, da namreč pri njih drži levo roko pod mizo, kdor hoče veljati za človeka, ki pozna manire. No, pa pod mizo! Vse-kakor je bilo navodilo koristno, čeravn-o za naše pojme ni imelo pravega smisla, zakaj naj bi ustajena etika ne bila v Ameriki različna.

(Bo še)

SLOVENCI V ARGENTINI

Osebnice:

Umrla je v Slovenski vasi, dne 16. decembra, ga. Jožefa Zupančič roj. Rozman. Naj počiva v miru!

Rojstvo: V družini Jožeta Rometa in njegove žene Slavke roj. Urbanija, se je rodila hčerka prvorojenka. Srečnim staršem naše iskrene čestitke.

IGNACIJ FRANČIČ — umrl

V svojem 82. letu starosti je na svojem domu v Villa Ballester mirno v Gospodu zaspal Ignacij Frančič. Ko je pred dvema letoma obhajal svojo osemdesetletnico še — lahko rečemo — mladostno čil, smo izrazili upanje, da bo svojo težko prisluzeno pokojnino še dolgo užival v zdravju in zadovoljstvu. Pa je Bog drugače odločil in dne 16. decembra 1976 se je Ignacij Frančič poslovil od nas. Pokojnik je bil trden Dolenjec, rojen 19. julija 1894 v Stari vasi pri št. Jerneju na Dolenjskem. Preživel je kot vojak prvo svetovno vojno na raznih frontah. Doma se je udeleževal v raznih katoliških prosvetnih, gospodarskih in političnih organizacijah in je bil ob izbruhu komunistične revolucije odločno na strani protikomunistov. Komunisti so mu v Teharjih ubili mladoletnega sina Ivčka. Po končani vojni je odšel v Argentino s hčerko go. Lino poročeno z inž. Matičičem. Pozneje je prišla za njim tudi žena ga. Katarina Kegljivič z najmlajšim sinom Nacetom, ki je sedaj profesor za zgodovino in zemljepis.

Pokojnik je bil na mrtvaškem odru na svojem domu, kamor so ga prišli kropiti številni rojaki. Pokopan je bil dne 17. dec. na sanmartinskem pokopališču tudi ob veliki udeležbi rojakov. Pogreb je vodil sanmartinski slovenski dušni pastir g. Franc Bergant. Vsemogočni naj nakloni pokojniku večni mir, vsemu sorodstvu pa izražamo globoko sočutje.

SLOVENCNA VAS

Šahovski turnir in asado

V društveni dvorani se je 5. decembra popoldne zbralo mnogo vaščanov na prijateljski asado. Hoteli smo tako s prijateljskim srečanjem zaključiti šahovski turnir, pri katerem je v treh kategorijah tekmovalo rekordno število — 42 šahistov. V prvi kategoriji so zasedli prva mesta Franci Sušnik, Stane Kunc in Lovro Berčič; v drugi Jože Čampa st. in Tone Strah; v mlajši kategoriji pa Dani Sušnik in Dani Kunc. Vsi ti so prejeli lepe nagrade. Tudi sta prejela ob tej priliki nagrade zmagovalca prejšnjega turnirja v ping-pongu Jože Črnak in Lojze Zupančič. Prav posebno navdušenje pa so vsi navzoči pokazali ob omejeni rezultatu letšnjih športnih dni, ki jih organizirata zvezni mladinski organizaciji. Na teh tekmovalnih, ki obsegajo različne panoge in so vseh športnega udejstvovanja med slovesko skupnostjo v Argentini, je ponovno zmagovala mladina iz Slovenske vasi, čeprav so bili letošnji turnirji v lahki atletiki povsem brez vzroka ukinitelj. S tretjo zaporedno zmago si je naš odsek tako dokončno osvojil prehodni Mladinski pokal.

Navzoči so ob teh uspehih vaški mladini čestitali ter ji želeli, da bi z resnimi treninji svoje športno udejstvovanje še zboljšala.

SAN JUSTO

Občna zbornica fantovskega odseka in dekliškega krožka

V sredo, 8. decembra, sta mladinski organizaciji deklet in fantov pripravili občna zbornica. Podali so poročila o de-

lu v preteklem letu in izvedli volitve. Med svetlimi točkami preteklega leta naj menimo: dve igri: „Domen“ in „Henrik, govori vitez“, ki je še v študiju, številne nastope pevskega zbora deklet in fantov, ki šteje 45 članov, osem lepo obiskanih sestankov. V novi odbor deklet so bile izvoljene: Ani Groznik, predsednica; Irena Urbančič, Nežka Lovšin, Maruška Maček, Kristina Jereb, Marija Krajnik, Emi Urbančič in Metka Trpin. V odboru fantov pa so: Franci Štrubelj, Jože Groznik, Janez Kržišnik, Marko Mustar, Ivo Smrdel, Evgen Urbančič in Felik Oblak. Za zvezni odbor SDO je bila izbrana Mari Groznik, za zvezni odbor SFZ pa Oskar Pregelj.

RAMOS MEJIA

Slomškova šola

V soboto, 27. novembra 1976 so se zbrali starši in otroci Slomškove šole k lepi sklepni prireditvi letošnjega šolskega leta. V polno zasedeno dvorano Slomškovega doma so med petjem „Naprej, zastava slave“ zastavonoša Toni Hvalica in njegovo spremstvo Marta Smole in Marija Javoršek prinesli slovensko zastavo in jo postavili na častno mesto na odru. Lep je bil pogled na dečke in deklice, zbrane ob obeh straneh odra, sredi med njimi, na odru pa so strumno, a z žalostjo v očeh stali učenci in učenke osmega razreda, ki so se letos poslovili od Slomškove šole. V tej lepi skupini, ki je skozi osem let zvesto obiskovala Slomškovo šolo so: Martina Andrejak, Peter Avguštin, Alenka Beltram, Ana Beltram, Veronika Bohinc, Adrijana Fajfar, Toni Hvalica, Marija Javoršek, Marija Kočar, Andrej Kristof, Tinka Loboda, Alenka Magister, Veronika Malovrh, Marjan Mikelj, Reza Novak, Marta Smole, Jože Snoj, Eva Schiffrer, Janez Šturm in Janjo Vidmar. Predsednik šolskega odbora Lojze Lavrič je s pozdravnimi besedami začel prireditev. Voditeljica Slomškove šole ga. Lenčka Malovrhova je podala izbrano in lepo poročilo o delu šolskega tečaja v preteklem letu. Starši pa tudi otroci so iz njenih besed mogli razbrati, koliko truda in ljubezni je bilo tekom leta vloženega v to delo tako od strani učiteljev, kakor tudi od strani šolskega odbora, staršev in tudi otrok, saj šola dosega uspehe le, če lepo sodelujejo učitelj, starši in otroci. Hvaležnost staršev in otrok za vso skrb in ljubezen, ki jo gospa Lenčka Malovrhova posveča že dolga leta Slomškovi šoli, je najlepše prišla do izraza z lepim šopkom nageljev, ki ga je prejela od njih.

V lepem in pestrem sporedu so nato nastopili vsi otroci, vsak razred s svojo točko in pod vodstvom svojega učitelja ali učiteljice. Slomškova šola je v tem šolskem letu obiskovalo 147 otrok, 82 deklic in 65 dečkov. Razdeljeni so bili v vrtec in osem razredov. Voditeljica šole je gospa Lenčka Malovrhova, katehet je g. župnik Jože Škerbec, učili pa so se: ga. Majda Kelčeva, Ivanka Makovec, Vladi Selanova, Alenka Pozničeva, Saška Zupan, Franček Breznikar, Marijan Hribar in Marijan Loboda. Petje je poučevala gđc. Anica Šemrov, telovadbo pa Marija Novak in Marijan Grohar. Veliko je sodelovala s šolo in večkrat nadomeščala druge učiteljice Kristina Breznikarjeva.

Predsednik šolskega odbora Lojze Lavrič se je v lepem nagovoru lepo zahvalil vsem učiteljem, posebno se voditeljici za vse opravljeno delo. Od učencev osmega razreda se je poslovil njihov katehet g. g. Jože Škerbec in v spomin vsakemu poklonil lepo Marijino podobo. Razrednik osmega razreda Marijan Loboda je v lepem nagovoru od-

hajajočim učenkam in učencem pripočal medsebojno prijateljstvo, zvestobo vsem naukom, ki so jih dobili v Slomškovi šoli in nadaljevanje študija tako v argentinski kot slovenski šoli. Kot je že nekaj let v navadi, referat Medsebojne pomoči Slomškovega doma, ki ga vodi Herman Zupan (st.) vsako leto učencem osmega razreda pripravil majhen dar. Letos je vsak učenec dobil hranilno knjižico K.Z. SLOGA z vlogo \$ 300.— in plačano vpisnino v srednješolski tečaj ravn. Marka Bajuka. V imenu učencev in učenk osmega razreda se je prisrčno zahvalila učiteljcem in staršem učenka Eva Schiffrer. Sledila je predaja ključa in zastave. Toni Hvalica je izročil zastavo učencem sedmega razreda Lojzetu Lavriču (ml.), kateremu sta stali ob strani Tereza Snoj in Monika Svetlin. Ključ je prinesel učenec osmega razreda Jože Snoj v spremstvu sošolk Marije Kočar in Alenke Magister in ga izročil učenki sedmega razreda Veroniki Javoršek, ki ga je sprejela v spremstvu Marijane Poznič in Marice Znidaršič. Po tem lepem in prisrčnem sporedu so učenci osmega razreda v sporedu odšli iz dvorane med petjem „Na svidenje...“ Ganljiv in nepozaben prizor.

CARAPACHAY

Sklepna šolska proslava je bila v našem Domu v nedeljo 5. decembra ob lepi udeležbi. Predsednik šolskega odbora Fr. Senovršnik je začel proslavo, nato so pod vodstvom svojih učiteljic podali točko za točko učenci in učenke šolskega tečaja, med drugim je lepo zaigral na harmoniko nekaj narodnih, mali Tonček Jeretinov. Upraviteljica šole ga. M. Markežova se je s primernim nagovorom poslovila od sedmih odhajajočih iz te šole in jim v spomin izročila slovensko knjižo. Učiteljice vsakega razreda so razdelile letna spričevala, šolski odbor se je pa lepo zahvalil učiteljicam in katehetu za njihov trud in v znak hvaležnosti so prejele od staršev prisrčna darila.

Miklavževanje je bilo istega dne po končani šolski proslavi. Obiskal naš je sv. Miklavž v spremstvu angelov in z velikim številom peklensčkov. Nebeški svetnik je bil to leto kaj radodaren, obdarovani so bili najmlajši in tudi starejši so bili deležni njegove dobrote.

Poslovilna večerja. Ko se končuje šolsko leto in s tem v zvezi prirejšo proslave ob slovesu, so se tudi v našem Domu zbrali na poslovilni večerji poslušalci mesečnih predavanj, ki jih ima redno vse leto dr. M. Komar. Udeležba je bila večja kot na predavanjih, navzoči so prosili proferja, naj bi se drugo leto ti tečajji nadaljevali.

Delo v Domu. Gradbeni odbor si je v tej poslovni dobi nadel nalogo, da izvrši delo, ki ga ima v načrtu: končati pročelje stavbe in s tem bo Dom dobil primerno in dostojno obličje. V ta namen je predvidena tombola, ki bo prvo nedeljo v mesecu marcu, na katero vse rojake že sedaj opozarjamo.

SVETONOČNA

Nocoj bi rad bil slamica,
nocoj bi rad bil topel dih,
nocoj bi rad bil hišica,
nocoj bi rad bil blažen vzdih.

Pod glavó Detetu bi bil,
vso noč bi Mu ročice grel,
vso noč bi svetil mu v temi,
vso noč uspavanko Mu pel.

Karel Mauser

Še en „Gallusov“ koncert

Argentinsko-irski kulturni inštitut je za proslavo konca svojega letošnjega delovnega leta povabil naš pevski zbor „Gallus“, da je v sredo 15. t. m. zvečer v cerkvi Svetega Križa (Holy Cross), Estados Unidos in Urquiza, v Buenos Airesu izvedel dobro uro trajajoči koncertni program.

Koncert so napovedali prestolniški dnevnik La Prensa, La Nación in Buenos Aires Herald, tednik tukajšnje irske narodnostne skupine The Southern Cross pa je v svoji zadnji številki prinesel trikolonsko fotografijo zbora in obširnejši priložnostni članek.

Pred koncertom je bila v cerkvi koncertirana maša škofa msgr. Leadena, nakar se je nekoliko po napovedani uri razvrstil po stopnicah bogato razsvetljenega glavnega oltarja zbor v svojih običajnih koncertnih oblekah. Program je obsegal dva dela. V prvem, posvečenem religiozni glasbi, je zbor izvajal dela Petelina-Gallusa, Bacha, de Victorija, Tomca, Rimski-Korsakova in Wagnerja. Drugi del pa so sestavljala dela svetnega značaja skladateljev Mirka, Verbiča, Fosterja, Srebotnjaka, Liparja, Guastavina, Gallusa in Foersterja. „Za pripravo src na Božič“ — tako je dejal program — je končno zbor do dal še dve božični: Pastores de la montaña in večno lepo Gruberjevo Sveta noč.

Številna publika je od pesmi do pe-

Prijateljska večerja na Pristavi

V soboto 11. decembra je bil na Pristavi res lep prijateljski večer. Odbor Pristave je ta večer slovesno sprejel med svoje redne člane lepo število mladih, obenem pa je počastil stare dolgoletne in poštvalne sodelavce.

Ob 9 zvečer je bil novi gostinski salon napoljen z gosti. Čeprav še ni dokončan, je naredil lep vtis in že dobro služi svojemu namenu. Častno mizo so zasedli: predsednik Narodnega odbora za Slovenijo Miloš Stare z gospo, predsednik Zedinjene Slovenije Marjan Loboda z gospo, pristavski župnik č. g. Matija Lamovšek, bivša predsednika Pristave Franc Pernišek in Franc Rant, sedanji predsednik Bojan Križ in predsednik nadzornega odbora dr. Julij Savelli.

Večer je začel dr. Julij Savelli s sprejemom novih članov. Po običajnih pozdravnih besedah je nadaljeval: „Z veseljem ugotavljam, da takega praznika, kot je nocojšnji, naša slovenska Pristava v vsej dobi svojega obstoja in delovanja še ni imela. Je to praznik, ob katerem se je zbrala družina, da s svojo navzočnostjo izrazi veselje ob vstopu novih članov v družinski delovni krog, pa to priložnost uporabi tudi za to, da pove priznanje in odkrito besedo zahvale tistim, ki so v tej družini v preteklih letih pustili del svojega srca in veliko mero svojih življenjskih izkušenj in moči.“

V brošuri srednješolskega tečaja ravnatelj Marka Bajuka, ki je bila izdana za 30-letnico našega odhoda v svet, sem bral tele besede našega pisatelja Zorka Simčiča, napisane mladem slovenskemu abiturientu: Ne pozabite, da smo starejši v strahu za vsak ud našega naroda in hočemo reševati vso mladino, ki ni 'kdorkoli' in ne mo-

smi z večjim navdušenjem odobraval zborova izvajanja in na koncu stoje še dolgo dajala s plaskanjem izraz svojega zadovoljstva in priznanja zboru. Pa je zbor tokrat tako priznanje res zaslužil. Izborna akustika velike cerkvene ladje pa je pripomogla, da so prišli do svojega polnega izraza ne samo najmočnejši fortissimi (npr. v Gallusove mu Ascendit Deus, Wagnerjevemu Jubilate Deo ipd.), ampak tudi najfinjši pianissimi (zlasti v Gruberjevi Sveta noč). Zlasti je presenetil tokrat moški del zbora, ki je samostojno izvajal dve točki in vzbudil posebno zanimanje in priznanje poslušalcev.

Med publiko smo videli tudi precej naših rojakov, le škoda, da „Gallus“ svojega nastopa ni najavil tudi v našem časopisu. Tako bi bil še marsikdo lahko deležen užitka, kot smo ga bili deležni na koncertu navzoči. Zbor in dirigent so bili po koncertu deležni še veliko osebnih priznanj in čestitk, h katerim pridružujemo tudi naše. Kajti ta svoj koncert „Gallus“ lahko s ponosom in zadovoljstvom prišteje v vrsto svojih najbolj uspešnih nastopov. Z njim je res dostojno predstavil naše slovensko ime lepemu številu navzoče tuje publike.

Pred začetkom koncerta in v njegovem prvem delu je bil zbor večkrat posnet s kamerami televizijske postaje TVcanal 7.

M. P.

re delati 'karkoli'. Naša mladina ima svoje poslanstvo — jutri jo čakajo mnoge in važne naloge. Biti zvest idealom svojih očetov, svojih prednikov. Ko bodo starejši kdaj omagali na svoji poti, naj jim da mladina s svojimi svežimi silami oporo.

Le tam, kjer sinovi pravilno čutijo to svojo dolžnost, le tedaj, kadar se zavedajo svojega poslanstva, le tam in takrat je družinski oče miren in zadovoljen. Drevo, ki mu korenine ne dovajajo svežih sokov za rast in razvoj, se posuši. A naš pristavski odbor ima močno razpredene korenine, polne življenjske sile; imamo številno krepko, idealno, za vse dobro navdušeno mladino, ki je pripravljena poslanstvo, ki sem ga omenil, po svojih najboljših močeh sprejeti in izvršiti. Z današnjim dnem se del te mladine vključuje kot živ, aktiven in pozitiven del v našo družino. To so: Camerik Gabrijeva, Golob Janez, Goršek Mimi, Gričar Franc, Gričar Rudi, Grohar Marjan, Keber Andrej, Klemenčič Franci, Klemenčič Jože, Kočar Andrej, Kočar Ivanka, Kočar Marija, Kočar Mavric, Kopač Ludvik, Kopač Marija, Kopač Marjan, Kurmik Marica, Lisjak Marjan, Oblak Jože, Pavšer Boris, Pogljajn Lojze, Pograjc Marjan ml. in Rant Mirta.

Z nocojšnjo skromno, a iskreno slovesnostjo vas proglasimo za naše polnopravne člane in dediče našega imena v tej srenji. Pričakujemo od vas, da boste znali slediti idealom, ki so vam jih začrtali vaši očetje: biti zvest Bogu, narodu in materinemu jeziku. Matija, Domovina, Bog — to je geslo, ki je vodilo vaše prednike in ostane še vedno sodobno za vse, katerim se po žilah pretaka slovenska kri. Dragi no-

Nad. na str. 7

Pevsko glasbeni festival SDO-SFZ

Letošnje pestro glasbeno sezono so zaključili naši mladi z drugim delom svojega vsakoletnega pevsko-glasbenega festivala. Toliko mladeži že orje pevsko-glasbene brazde v naši skupnosti, da so morali letno svojo prireditev deliti na dveje: zborovski festival (21. avgusta) in sobotni pevsko-glasbeni (27. novembra), oba v Slovenski hiši, oba s celovečernim programom. In oba sta pokazala, da gre mladini že za kaj več, kot zgolj za lagodno in površno ukvarjanje z glasbo za ceno razvedrilo. Kaj ne bi bili veseli take mladine in nanjo ponosni! Saj nam dokazuje, da ostaja zdravega duha, ko si utira pot v življenje skozi in mimo mnogovrstnih zablod, ki prežijo na današnjo mladino vsepovsod, da jo zvojdijo na kriva pota.

Zal jim okoliščine topot niso bile posebno naklonjene. Prav ko naj bi se ljudje odpravili na pot, se je začela uljati ploha na ploho, da je deževje ves večer preplavljalo pota in oviralo promet, ponekod ga celo onemogočalo. Temu je pripisati razmeroma skrčen obisk. Tudi je iz istega vzroka razumljiv in tokrat opravičljiv začetek z zamudo.

Vsem izvajavcem tega večera gre priznanje. Pokazali so vidno hotenje po resni gojitvi glasbe, čeprav je večini opazno, da se še borijo z začetniškimi trdimi oreh, ki jih bodo lahko z leti strli, če bodo vztrajali s tako zavzetostjo, kot so jo pokazali ta večer. Nekaj pripomb v tem poročilu, ki ni in noče biti glasbena kritika, naj samo pomagata lupiti lupino mladini, ki še zori.

Posamezne točke sporeda je napovedoval prosto z improviziranimi uvajanjem Marko Mele. Da se ogne jezikovnim, stilističnim in vsebinskim spodr-

sljajem, bi morda kazalo drugič pripraviti napovedovavcu pisani tekst. Tudi ne bo odveč opozoriti, da naredi izvajavci na nastopih te vrste, ki so resnega značaja in vrhu tega topot večerni, veliko boljši vtis, če posvete sporedu prireditve potrebno pozornost tudi — svoji obleki. V hlače zataknejo športna majca brez jopiča, z odprtim ovratnikom brez kravatne in z zavihanimi rokavi (!) ter podobno, se res ne prilega spoštovanju, ki gre prireditvi kot taki, programu in izvajavcem samim, ter ne nazadnje občinstvu. Tudi vročina ne more biti opravičilo, saj je bila večina fantov primerno oblečenih, dekleta celo v večernih oblekah.

— Pester program bi v posameznostih prišel bolj do veljave ob smotnejši sporeditvi: lahka in plesna glasba v en del, in v drugega resna koncertna. Poslušavec lažje osredotoči pozornost na posamezne komade, če ni prisiljen svojega nastrojenja stalno spreminjajoče prilagajati. Med nami je nekaj glasbenih strokovnjakov. Nobeđen ne bo odrekel mladini naprosenega nasveta, če se čuti za to usposobljenega. Še v komadi meri velja to za izbiro posameznih komadov. Prepričljivejšo učinkuje preprostejša, a verno interpretirana skladba, kot še tako virtuozna, če se omejuje na sicer večše „pobiranje not“, a v podajanju ne izstopa komponistova zgodba.

Tako sta oba, že dobro uvežbana klarinetista Gustav Jeločnik in Marjan Loboda brez zatakanja odigrala Kaufnerjev Allegretto-Andantino, Haendlov Maestoso in Brahmsovo Uspavanko, a v interpretaciji skoro brez razlike med tremi avtorji. — Marko Jerman (klavir) se je s svojo igro v Harrisonovi My sweet Lord in argentinski El arrie-

ro (obe na pamet), posebej še v Prellovčevi Ko so fantje proti vasi šli pokazal kot tenkočutno dojemljivega za glasbeno govorico, a je na tej stopnji svoje glasbene izobrazbe do Mozarta segel previsoko; je pa pošteno in pogumno odnehal, ko je to spoznal, in odigral Sonato v C duru le v fragmentu. Z vztrajnim študijem in vajo bo ta nadarjeni fant lahko veliko dosegel. — Martin Dobovšek (klavir) si je izbral Chopinovo Polonezo in njegov Valček v As duru. K Chopinu se radi zatekajo začetniki. Imponira npr. efektivna udarnost Poloneze, učinkoviti valčki. Vem pa, da evropski glasbeni profesorji zlepa ne spuste svojih učencev na glasbeno produkcijo s Chopinom. Ne vem, kako sodijo tukajšnji glasbeni pedagogi o tem. Chopinove skladbe zahtevajo doganjo tehnično izurjenost in branju not, a tudi temeljito razumevanje in poglubitve v takratno nastrojenje skladateljevo, pogojeno od dokaj zapletenih dogajanj. Šele obvladanje prvega in razumevanje drugega zmore podati resnične sestavne vrvine njegovih kompozicij. Kaže, da Dobovšku „leži“ Chopin. Obe skladbi je z mladostnim zagonom odigral na pamet (!), kar je kljub nekaterim nepopolnostim nemala storitev. Z leti, ko se bo v Chopinu dokopal do resnično chopinovskega, bo mogel postati njegov dober interpret. — Dobovšek je tudi spremljal na klavir Janeza Rodeta. Mnogo obetajoči mehek Rodetov lirčni tenor poznamo že iz Gallusovih koncertov in iz Buenosaireskega slovenskega okteta. Škoda, da ni topot izbral njegovi zmogljivosti prilagojenih in primernih napevov. Schubertova Serenada v D molu in Una furtiva lacrima iz Donizettijeve opere Ljubavni napoj so arije (predvsem slednja), s kakršnimi so se upali na koncertne odre npr. Gigli, Tauber ali Tito Schipa šele, ko so bili že „veliki“ pevci. Koloraturne arije so na koncer-

tih nasploh privilegij nadpovprečnih pevcev, ki jim začetnik še zdaleč ne more biti kos. — Tudi basista iz Pevske skupine Karantanija Janeza Vasleta smo že slišali v solo vložkih v zborovski pesmi. Njegov izredno lep zamejni glas je sluhu vselej prijetno božajoč. Vešče je odpel Venček črnških duhovnih, rusko narodno Požataj in znano Slakovo popevko Titanje. Še bolj bi se nemara podal na produkciji kak izvirnejši izbor, saj imamo npr. že Slovenci sami precej dobrega solističnega glasbenega materiala. Vasletu se gotovo obetajo mnogi pevski dosežki.

Pevski duet Maria L. Bioti in Lučka Marinček sta presenetili z izvorno skladbo Lučke Marinčkove na njeno lastno besedilo V Tvoji ljubezni (duhovna pesem, iz kasteljanščine prevel Tine Debeljak). Na tekmovalju ji je na njenem zavodu ta skladba prinesla prvo nagrado. S tem se je na mladinskem festivalu prvič pojavil skladatelj iz mladega slovenskega roda, in to ženska! Zapeli sta še Para quién canto yo, entonces (Ch. García) in Music and me (M. Larson). Petje sta si spremljali bodisi s kitaro (Biotijeve) ali s klavirjem (Marinčkova) in z diskretnimi tolkali. Le škoda, da jima niso ojačili petja z zvočnikom kakor drugim, da bi prišli bolj do veljave. Tudi napovedovavec ni podčrtal skladateljskega pomena prve pesmi kot novost v vrsti mladinskih pevskih nastopov.

Najbolj je po kakovostnem podajanju izstopala ta večer Mirjam Klemenčeva. Večkrat je že nastopila na mladinskih festivalih in je brez dvoma naša najboljša pianistka. Na klavir je zaigrala samo Bela Bartoka Romunske plesa, a s tako tehnično preciznostjo in izraznim podajanjem, da je presega okvir glasbene produkcije in si jo želim slišati na samostojnem koncertu. Presenetila je tudi po drugi strani: z Veselim pastirjem in Gariboldijevim Es-

tudio No 1 se nam je predstavila kot flavtistka. Flavta je težak instrument, a smo bili presenečeni, da je že na svojem prvem nastopu mogla izvesti tako čiste zvoke iz svoje srebrne piščali. S časom se bo lahko povzpela do godbenice prvega reda. Mimogrede velja omeniti, da vodi tudi Gallusov otroški zbor.

V zvrst plesne glasbe spadata orkester Triglav, ki je zaključil prvi del sporeda, druga pa Slovenski instrumentalni ansambel. Triglav ima šele par mesecev obstoja in ga moremo primerjati naši tipični godbi na tradicionalnih veseličnih prireditvah. Sestavljajo ga Gustav Čop (trubenta), Gustav Jeločnik (klarinet), Marjan Loboda (tolkala), Ciril Loboda (harmonika) in Lojze Durič (kitara). Njih poskočna godba zasrbi stare in mlade v petah in je dovolj udarna, da bi napolnila z zvokom kar velik odprt prostor. Od plesnega orkestra pričakujemo pesavec predvsem spodbude k plesu, k dobri volji, med plesom pa ritem, ki naj bo ne samo spodbuda, ampak tudi pomagal plesnemu koraku in gibu. Te pogoje izpolnjuje tako Triglav kot tudi umirjenejši Slovenski instrumentalni ansambel, katerega moremo v primerjavi s prvimi označiti za kabaretno godbo, in to dobre kakovosti. To je opazno tako pri izbiri komadov, kakor tudi pri podajanju. Sestavljajo ga Franci Znidar (trubenta), Janez Znidar (harmonika), Rok Fink (kitara), Martin Dobovšek (bas in klavir), Jože Rožanc (kitara) in Frido Klemen (tolkala).

Letos moramo podčrtati predvsem težnjo po večji glasbeni višini. Novost so tudi novi instrumenti (flavta, klarinet) in že omenjena izvorna kompozicija. Pozdravljamo te pevsko-glasbene nastope SDO in SFZ kot zbirališče naše mladinske glasbene in pevске kulture in kot barometer dosežkov na tem polju, ki so dali letos dobro žetev.

dkp.

PRISTAVA (Castelar)
(Nad. s 6. str.)

vi člani: Dobrodošli! In Bog vam pomaga pri delu z nami in za nami."

Sprejem novih članov je bil potrjen z navdušenim aplavzom.

Dr. Savelli je nadaljeval: „Druga naša beseda je namenjena našim pokojnim sodelavcem, ki bi nocoj morali sedeti v vrsti povabljenec, a jih je božja volja letos postavila za bogatejšo mizo. To so trije naši zvesti sodelavci: Ivan Kopač, Lojze Oblak in Ivan Gorišek. V enominutnem molku se Bogu zahvalimo za njihov zglede in Ga prosimo, naj jim ga obilno poplača.

V zadnjem času so trije naši odlični člani slavili svoje življenjske jubileje. Na čelu jim je naš dolgoletni, pridni in podjetni predsednik Franc Pernišek. Dvajset let za njim caplata jubilarita — petdesetletnika Nace Grohar in naš nepogrešljivi asadar, povsod uporabni in delavoljni Lojze Boh. Francetu Pernišku želimo še 30 zdravih in srečnih let. Nacetu in Lojzetu pa, da bi mu krepko sledila in ga v nabiranju novih križev pridno posnemala.

Kaj bi bila Pristava in vse njene številne dobro uspele prireditve brez naših vrljih gospodinj in kuharic. Nocojšnji večer naj jim bo priznanje in zahvala. Gospe Golobova, Kopač Albinca, Kopač Mici, Klemenčičeva, Dolinšek-Cerarjeva, Zurčeva, Češarjeva, Kurnikova, Tominčeva in Kočarjeva so nocojšnje slavljence. Vsem v imenu vseh, ki smo tolikokrat bili deležni dobrot njihovih kuharskih spretnosti, najlepša hvala in priporočilo za bodočnost z željo, da bi se kadeer pomnožil z mnogimi, enako sposobnimi mladimi gospodinjami.

Vsaka od omenjenih gospe je dobila v znak priznanja in zahvale odlikovanje: leseno kuhalnice ali valjar ali tolkač, vse v miniaturi. Odlikovanje je vzbudilo mnogo dobre volje in gospe so bile deležne močnega aplavza.

„Sedaj,“ je nadaljeval dr. Savelli, „ko smo dali dolžno prednost damam, naj pridejo na vrsto slabše polovice! Med temi seveda najprej najvidnejše, tiste, ki so tu na Pristavi vladali. To so naši bivši predsedniki. Niso potrebovali žezla v dobi svojega vladanja, a pripada jim in zato naj ga spravijo v svojo vladarsko zakladnico, kot dokaz svoje vladarske oblasti in pričo hvaležnosti njihovih podanikov, ki jih danes proglašajo uradno za: Janeza I. (Janez Kralj), Franca I. (France Pernišek) in Franca II. (Franc Rant).“

Vsakemu je izročil lično v lesu izdelano žezlo s kovinasto kromirano krono z vdelenimi rdečimi, zelenimi in modrimi kamenčki in z vzganim imenom. Izdelala sta jih France Gričar in Marjan Grum.

„Posebno odlikovanje zaslužita tudi Polde Golob in Albin Kočar. Dolgo vrsto let sta vrtela metle po Pristavi in njenih prostorih in vzorno sta gospodarila — a nista še v pokoju! Da se jima metli ne obrabita, jima nocoj izročimo novi. Naj ju dolgo hranita za spomin in za zglede potomcem. Hvala za vse veliko delo, ki sta ga opravila.“

Svojskega daru sta bila oba delovna možakarja vesela, z veseljem in odobravanjem pa so se jima zahvalili vsi navzoči prijatelji in sodelavci. Delo gospodarja v domu ni lahko, ker terja neprestano pažnjo in delo.

„In lista tistih, ki smo jim dolžni zahvalo gre naprej: Klemenčič Ivan, Kopač Mirko, Zure Franc, Kurnik Rok, Tominčeva, Boh Lojze in seveda večni blagajnik Nande Češarek. K sreči trguje z blaginjami in zato v vseh dolgih letih svojega blaginjištva nikdar ni bil v zadregi, kam spraviti težke milijone, s katerimi razpolaga. Tudi njemu in vsem pravkar omenjenim za vse dolgoletno delo v dobrobit te naše ljubke Pristave vse priznanje in iskrena zahvala.

Pogrešamo našo zvesto sodelavko, vzgojiteljico vse pristavske mladine od prvih do današnjih dni gdč. Mijo Markežev. Ob njej krepko koraka na vzgojiteljski poti in s prstom kaže proti nebu naš neumorni katehet g. župnik Matija Lamovšek. Obema prav posebno priznanje in ponovna zahvala.

Zahvala končno še mnogim našim dobrotnikom, ki so vedno izkazovali svojo posebno naklonjenost naši Pristavi. Med te z veseljem uvrščamo gg.: Grohar, Bidovec, Čuč, Gričar in Skoberne.

Pristava je bila deležna posebne naklonjenosti tudi vseh predstavnikov našega matičnega društva. Pozdravljam v naši sredi prvega preds. Miloša Stareta in sedanjega predsednika Marjana Lobodo.

Svoj govor je dr. Savelli zaključil: „Mislim, da sem vas vse duhovno zadosti pripravil na večerjo, ki že čaka. Želim vam vsem dobro zabavo in na svidenje na silvestrovanju!“

Govornika so vsi nagradili z navdušenim ploskanjem.

Večerja je potekala v veselem razpoloženju, saj so bili vsi gostje še pod vplivom duhovitega in zabavnega govora.

Miloš Stare, ki je bil predsednik Društva Slovencev v dobi, ko se je kupilo Pristavo in je delo in razvoj Pristave ves čas spremljal z velikim zanimanjem, je po večerji v kratkem govoru povedal nekaj zelo tehtnih in pomembnih misli.

Bil je res lep in prijateljski večer.

PO ŠPORTNEM SVETU

SEDEMKRATNI SVETOVNI motoklistični prvak Phil Read, 37 let, je po tekmovalju v Brands Hatchu, Anglija, izjavil, da ne bo več tekmoval. Za slovo si je spet pri padcu zlomil ključnico — mimogrede povedano — že dvaindvajsetič.

Novice iz Slovenije

LJUBLJANA — Vrsto partijcev je Tito odlikoval za „zasluge med vojno“. V imenu odlikovancev se je za odlikovanja zahvalil Jože Gričar, ki je v svojih stvkih dal nov dokaz, da se partizani niso borili za svobodo ampak le za revolucijo: „Po svojih umskih in fizičnih močeh bomo še nadalje sodelovali v revoluciji, ki smo jo začeli v NOB in jo nadaljevali v povojni graditvi naše domovine.“ Odlikovanja so delili 25. novembra v vili Podrožnik.

LJUBLJANA — Precej je snežilo 25. novembra po Dolenjskem, tako, da je bila avtocesta Ljubljana-Zagreb kar neprevozna. Dovolj snega za smuko pa je zapadlo le na Pohorju, dočim je na Gorenjskem sneg le naletaval in opoldne odnehal.

LJUBLJANA — V Slovenskem šolskem muzeju so odprli razstavo „Gimnazije in njihov pouk na Slovenskem do srede 19. stoletja“. Strokovno gradivo je obdelal kustos Jože Cimperl, ki je ob otvoritvi tudi obširneje predstavil razstavljeno gradivo.

LJUBLJANA — Leta 1936 pri „Modri ptici“ izdana „Svetovna zgodovina“ angleškega pisatelja Herberta Wellsa je postala predzadnja knjiga, kjer je strnjena svetovna zgodovina v eni sami knjigi. Sedaj je Cankarjeva založba izdala v 20.000 izvodih novo „Svetovno zgodovino“. Ni izvorno delo, ker ji je podlaga zgodovina človeštva zahodnonemške založbe Herder iz Freiburga. Nekaj novih poglavij, napisanih po željah vladajoče partije v Sloveniji pa so prispevali: Bogo Grafenauer (uvod), spremembe po komunistični oktobrski revoluciji so v glavnem delo Janka Prunka in Franceta Rozmana, pregled odporiških gibanj med drugo svetovno vojno je napisal Metod Mikuš, poglavje o „neuvrščeni“ pa je prispeval Leo Mates. Poleg teh so sodelovali še Radovan Vukadinović, Jože Kastelic, Marko Kerševan, Janez Persič, Marko Urbanija, Peter Vodopivec in Ignacij Voje.

LENDAVA — S slovesno otvoritvijo je začela 26. novembra obratovati nova tovarna formalina, obenem pa so položili temeljni kamen za prvo tovarno metanola v Jugoslaviji.

TOLMIN — Mraz, ki je zadnje dni novembra pritisnil po vsej Sloveniji, je povečal težave prebivalcev potresnega ozemlja. V Breginju so sklenili vseliti ljudi tudi v še ne popolnoma dokončane montažne hiše. V Posočju je bilo načrtovanih 471 montažnih hiš, dogradili pa so jih le 150, pod streho pa je še 200 hiš, manjkajo pa tem zadnjim seveda še cela vrsta raznih zaključnih del. Večnamenskih „objektov“ „za prezimitev ljudi“ — beri barake — so načrtovali 29, dokončali pa dva... v te večnamenske objekte naj bi vselili ljudi, ki so se odločili, da si bodo obnovili hiše po klasičnem načinu.

RAZNI KRAJI: Janček Rozina, up. rudar, 79, Trbovlje Ana Zajec r. Žitnik, 76, Dolsko; Ivana Sedej, 80, Notranje gorice; Ema Confidenti, Celje; Alojz Retelj, 79, kmetijski tehnik, borec za sev. mejo, Verd; Feliks Bavec, up, 71, Kranj; Marijanca Sever r. Marolt, 83, Šmartno ob Savi; Ivanka Bremšak r. Kramar, 88, Ruperč vrh; Antonija Škerlj r. Starkl, 88, Sevnica; Vinko Herman, Zalec; Antonija Pelan r. Čuk, biv. gostilničarka, Postojna; Jože Mehle, Fužine; Anton Habinc, Kostanjek pri Brezovici; Mihaela Kabaj, up., 84, Maribor; Ignac Pevec, up., Novo mesto; Marija Strel r. Kovačič, Mokronog; Ivana Gruden, 79, škofja Loka; Anton Čeligoj, Parje.

Umrli so od 21. do 26. novembra 1976: LJUBLJANA: Marija šavineš r. Černe, 79, up; Marija Petkovšek r. Pogačar, 82; Jospina Širaj r. Jageman; Marija Jakše, 92; Anton Cvetreznik, up., 87; Vida Selškar r. Valentinčič; Anton Troppan; Marija Ledinek; Martina Sebane r. Gerbec; Justa Tratar r. Uhan; Jurij Setinski, up. poštni inšp.; Albina Gorkič r. Lipovec; Marija Fabjan r. Stramšak; Marija Šegatin r. Čelešnik; Ivan Marinko; Franc Pogačar; Jože Kastelic, cestar.

Poslovilno pismo osmošolcem slovenskih šol 1976

„Bog naj bo s teboj“, tako so mi rekli mama, ko so me 7. maja 1945 pokrižali z blagoslovljeno vodo v rojstni hiši, ko sem stopal v begunstvo, drugo večjo polovico mojega življenja. In v zadnje pismo mojemu bivanju v Evropi so 20. jan. 1948 napisali: „Molimo eden za drugega, pa zaupajmo na Boga in Marijo, da bi se zdravi videli.“

Prav tako želim tebi, ko odhajaš iz

OBVESTILA

PETEK, 24. decembra:

SLOVENSKA POLNOČNICA ob 23. uri v Slovenski hiši.

BOŽIČ, 25. decembra:

V Slovenskem domu v San Martinu božični zajtrk.

NEDELJA, 26. decembra:

V Slovenskem domu v Carapachayu po sv. maši skupno kosilo, popoldne prosta zabava.

V Hladnikovem domu ob 12 družinski asado ob zaključku leta.

PETEK, 31. decembra:

V Slovenskem domu v San Martinu silvestrovanje s sodelovanjem orkestra „Zlate zvezde“ (biv. Planika).

V Našem domu v San Justo silvestrovanje s sodelovanjem Slovenskega instrumentalnega ansambla.

LJUBLJANA — V Moderni galeriji so letos spet pripravili skupno razstavo članov Društva slovenskih likovnih umetnikov. Pa pravijo, da ni kaj uspela — lani tudi ne —: Udeležilo se je razstave komaj dve petini članov. In med njimi ni le tistih, ki so že lani manjkali, ampak je precej novih, ki jim skupno razstavljanje ne diši. Prevladujejo mlajši rodovi, ni pa zastopana v celoti niti ena skupina, niti ena „šola“, niti eno gibanje, tako da razpade letošnja razstava v množice posamičnih senzacij na majhne drobce.

BATUJE — Letos v Batujah, majhnem kraju ob Vipavi, praznujejo stoletnico ustanovitve kovinskega podjetja. V začetku je bila seveda to le majhna kovačnica, ki pa je stalno napredovala. Batujski kovači so izdelovali predvsem poljedeljsko orodje in ga prodajali v Istro, Dalmacijo in po prvi niti seveda v severno Italijo. Sedaj tovarna zaposluje 250 oseb.

LJUBLJANA — Med 59 slovenskimi kraji, ki so se prijavili k tekmovanju „Najprizadenejši turistični kraj“, je komisija podelila prvo mesto Brežicam, drugo Cerkljam in tretje Žirem. Zadnje mesto pa so „dodelili“ nekdanji slovečim toplicam Izlake. Zob časa jih je grdo načel in nanje so menda pozabili tako domačini kot sosede.

LJUBLJANA — Dunajska univerza je podelila umetniku Riku Debenjaku nagrado „Gottfried von Herder“ za „Magične dimenzije LXXIX“, jedkanica in akvatinta, 1970. Te nagrade podeljuje dunajska univerza umetnikom in znanstvenikom iz vzhodnih in jugovzhodnih evropskih držav, ki s svojim delom bogatijo evropsko kulturo. Doslej so jo prejeli naslednji Slovenci: Lucijan Marija Škerjanc, dr. Niko Kuret, dr. Fr. Stele in dr. Dragotin Cvetko.

Umrli so od 21. do 26. novembra 1976:

LJUBLJANA: Marija šavineš r. Černe, 79, up; Marija Petkovšek r. Pogačar, 82; Jospina Širaj r. Jageman; Marija Jakše, 92; Anton Cvetreznik, up., 87; Vida Selškar r. Valentinčič; Anton Troppan; Marija Ledinek; Martina Sebane r. Gerbec; Justa Tratar r. Uhan; Jurij Setinski, up. poštni inšp.; Albina Gorkič r. Lipovec; Marija Fabjan r. Stramšak; Marija Šegatin r. Čelešnik; Ivan Marinko; Franc Pogačar; Jože Kastelic, cestar.

RAZNI KRAJI: Janček Rozina, up. rudar, 79, Trbovlje Ana Zajec r. Žitnik, 76, Dolsko; Ivana Sedej, 80, Notranje gorice; Ema Confidenti, Celje; Alojz Retelj, 79, kmetijski tehnik, borec za sev. mejo, Verd; Feliks Bavec, up, 71, Kranj; Marijanca Sever r. Marolt, 83, Šmartno ob Savi; Ivanka Bremšak r. Kramar, 88, Ruperč vrh; Antonija Škerlj r. Starkl, 88, Sevnica; Vinko Herman, Zalec; Antonija Pelan r. Čuk, biv. gostilničarka, Postojna; Jože Mehle, Fužine; Anton Habinc, Kostanjek pri Brezovici; Mihaela Kabaj, up., 84, Maribor; Ignac Pevec, up., Novo mesto; Marija Strel r. Kovačič, Mokronog; Ivana Gruden, 79, škofja Loka; Anton Čeligoj, Parje.

slovenske ljudske šole v Argentini: Bog naj bo s teboj — z Njegovo resnico v razumu ter Njegovo ljubeznivo v srcu stopaj v novo dobo svojega življenja, da tudi ob slovenski besedi nadaljuješ pripravo za delo v slovenski skupnosti v Argentini ali če je božja volja tudi v Sloveniji.

Molimo eden za drugega pa zaupajmo na Boga in Marijo!

msgr. Anton Orehar

V Slomškovem domu Silvestrovanje s sodelovanjem orkestra „Duc in altum“.

SKAD vabi vse akademike in petošolce na silvestrovanje in brucovanje, ki bo v Rožmanovem zavodu v Adrogu ob 22. uri.

SOBOTA, 1. januarja:

V Našem domu v San Justo ob 20. uri uprizoritev „Henrik, gobavi vitez.“ Nato večerja in razvedrilo.

NEDELJA, 2. januarja:

V Našem domu v San Justo ob 20. uri uprizoritev „Henrik, gobavi vitez.“

NEDELJA, 9. januarja:

Misijonska veletombola v Baragovem misijonišču v Slovenski vasi.

Počitniška kolonija odide 26. decembra z vlakom „Sierranoche“ iz postaje Mitre na Retiro. Prosimo, da se vsi zberejo najkasneje do 21.30, da ne bo zamude, in bo mogoče vse prej urediti. Zedinjena Slovenija.

SLOMSKOV DOM

želi vsem članom, prijateljem in rojakom mnogo božičnega veselja in obilje božjega blagoslova v letu 1977

V petek, 31. decembra ob 21. uri vas vabimo na veselo

silvestrovanje

SODELUJE ORKESTER "DUC IN ALTUM"

Za dobro voljo in postrežbo bo poskrbljeno.

Vsi rojaki prisrčno vabljeni!

Društvo Slovenska vas

želi vsem rojakom blagoslovljene božične praznike, mnogo sreče in božjega blagoslova v letu 1977.

Ob vstopu v 25. leto svojega obstoja se zahvaljuje članom in rojakom v vasi in okolici za njihovo naklonjenost in sodelovanje.

NAŠ DOM

SAN JUSTO

Henrik-gobavi vitez

Božični misterij Ksaverja Meška

Režija: Frido Beznik

Scena: Tone Oblak

- IGRAJO DEKLETA IN FANTJE IZ SAN JUSTA
- SOBOTA, 1. JANUARJA 1977 OB 20
- PONOVIJEV 2. JANUARJA 1977 OB 20
- VSTOPNICE V PREDPRODAJI

Veliko božjega blagoslova o božičnih praznikih in mnogo uspehov v novem letu 1977 želi vsem rojakom

SLOVENSKO KERAMIČNO PODJETJE

CACES

Pedro Molina 140

San José - Guaymallén

Mendoza

Sporočamo žalostno vest, da nas je v 82 letu starosti v četrtek 16. decembra 1976 ob 3. uri popoldne zapustil naš dragi: mož, oče, stari oče in brat, gospod

Ignacij Frančič

bivši posestnik in lesni trgovec na Brezovici pri št. Jerneju

Zahvaljujemo se č. g. Jožetu Guštinu za prineseno sv. Popotnico, gospodu župniku Francu Bergantu za vodstvo pogreba, ter vsem rojakom in sosedom Argentincem, ki so ga prišli pokropiti in ga drugi dan v tako velikem številu spremili na sanmartiński pokopališče k večnemu počitku.

Žalujoci:

žena Karolina roj. Kegljevič
sin prof. Nace,
hčerka Lina viš. med. sestra,
zet inž. Anton Matičič,
vnuk Tomaž z ženo Silvio
sestra Antonija,
ter ostalo sorodstvo.

Buenos Aires, Brezovica, Stara vas, Maharovec, Pirniče, Ljubljana 17. decembra 1976.

Kdor v me veruje, bo živel, tudi če umrje. (Jn. 11,25)
Vsem prijateljem in znancem sporočamo, da je po dolgi in hudi boleznini odšla po plačilo 1. decembra 1976. naša draga mama, tašča, sestra in stara mama, gospa

Marija Bečan roj. Janša

Iskrena hvala vsem, ki so jo v boleznini obiskovali, pomagali in so jo prišli kropiti. Bog plačaj vsem darovalcem cvetja. Posebna zahvala č. gg., v prvi vrsti msgr. A. Oreharju za govor med sv. mašo in špiritualu dr. F. Zaklju za govor pri odprtem grobu; enako J. Škerbcu, dr. A. Starcu, M. Borštnarju, J. Grilcu, novomašniku J. Pintarju, p. L. Kukovici, F. Urbaniju, A. Grilu, dr. F. Gnidovcu, dr. M. Gogalu, p. C. Petelinu in A. Avguštinu.

Naj Bog vsem bogato poplača. Priporočamo jo v molitev.

Žalujoci:

hči Ivica por. Vodnik,
sin Marjan, duhovnik,
zet Matevž Vodnik,
vnuki: Marta, Vilma, Danijel in Marcel.
V domovini: brat Jože
in sestre Angela, Pavla, Kristina
z družinami,
in ostalo sorodstvo.

Buenos Aires, Brezje, Jesenice, Cerklje, Kranj, Karlovec.

BLAGOSLOVLJENE PRAZNIKE
GOSPODOVEGA ROJSTVA IN
VELIKO SREČE V NOVEM LETU
VOŠČI VSEM ROJAKOM

ZEDINJENA SLOVENIJA

Blagoslovljen Božič in srečno leto 1977
želi vsem rojakom

Zveza slovenskih mater in žena

Najlepše doživete božične praznike vošči članom, vlagateljem
in vsem rojakom

KREDITNA ZADRUGA „SLOGA“ Z. Z. O. Z.

Bartolomé Mitre 97 T. E. 658-6574 Ramos Mejía

Da bi novorojeno betlehemsko Dete razlilo svojo milost in
blagoslov na vse rojake
želijo

PETER BAJDA in sinovi

sodarstvo

Benavente 4367 Villa Nueva - Guaymallén Mendoza
T. E. 61627

ZOBOZDRAVNICA

Dra. MAJDA ŠPEH de BAÑOS

vošči vsem rojakom

BLAGOSLOVLJENE BOŽIČNE PRAZNIKE

Ordinira: torek — četrtek; 15—20.

25 de Mayo 1133

Ramos Mejía

Slovenski dom v San Martinu

vošči blagoslovljen Božič in milosti polno novo leto
ter vabi na

SLOVESNO BOŽIČNO SVETO MAŠO, NA BOŽIČNI ZAJTRK
S KRATKO BOŽIČNICO

ter na

VELIKO DOMAČE SILVESTROVANJE,

ki bo na Silvestrovo, 31. decembra v prostorih doma. Prijetna
domača družba — mendoško vino — čevapčići. Odbor ne rezer-
vira nikomur mize.

Igra orkester "ZLATE ZVEZDE" (biv. Planika)

SLOVENSKI DOM V CARAPACHAYU

želi vsem članom in rojakom doma in v svetu
blagoslovljene božične praznike in milosti polno novo leto,
obenem pa sporoča, da bo v Domu na božični večer polnočnica,
pri kateri bo pel pevski zbor "Mladina".

Dne 26. t. m., na Štefan dan, bo družinska nedelja; ob 11.30 bo
sv. maša za rajnega Branka Verčona, po maši bo kratek božični
program s petjem, nato skupno kosilo in zvečer prosta zabava.

Dne 31. pa bo v Domu običajno Silvestrovanje.

Prisrčno vabljeni!

Sveto radost in mir za božične praznike, milost, blagoslov božji,

zdravje in srečo v novem letu 1977

želi vsem članom, dobrotnikom in prijateljem

Društvo Slovenska Pristava v Castelarju

Od starega leta se bomo poslovili in pričakovali
novo leto v veselem razpoloženju
na Slovenski Pristavi v Castelarju.
ob dobro obloženih mizah in ob veselih
melodijah Slovenskega instrumentalnega ansambla
Vsi prisrčno vabljeni!

NAŠ DOM

SAN JUSTO

VABI VSE ROJAKE NA
ASADO OB SKLEPU
PRAZNOVANJ DVAJSETLETNICE
ZDRUŽEN S

SILVESTROVANJEM

ZA DOBRO VOLJO BO POSKRBLJENO

Sobota, 1. januarja 1977 ob 21.30

Prijateljem, znancem in vsem Slovencem v Argentini,
v domovini in po svetu želi blagoslovljen Božič
in sreče polno novo leto 1977

Buenosaireški slovenski oktet

Prof. dr. JUAN JESUS BLASNIK

špecialist za ortopedijo
in travmatologijo

Marcelo T. de Alvear 1241, pta. baja
Capital Federal
Tel. 41-4413

Ordinira v torek, četrtek in soboto
od 17. do 20. Zahtevati določitev
ure na privatni telefon 628-4188.

Kar rabi se od temeljev do strehe,
vam dobavijo po zmernih cenah

Bratje OVEN

trgovina z gradbenim materialom

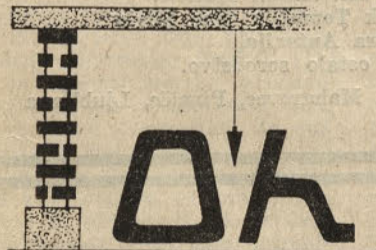
Ruta 21

Km 23

Laferrere

T. E. 652-9455

Želeč vsem rojakom vesele praznike rojstva Gospodovega in uspehov
polno novo leto.

RUTA 205 FTE. ESTACION
TEL. 295-1197

AVDA. 25 de MAYO 136

ALMAFUERTE 3230
a 1 cuadra Municipalidad

AVDA. PAVON/H. YRIGOYEN 8854/62
TEL. 243-2291/3058 (Entre Boedo y Sáenz)

EZEIZA

C. SPEGAZZINI

SAN JUSTO

LOMAS DE
ZAMORA

Blagoslovljen Božič in uspehov polno novo leto
želi vsem rojakom in se jim priporoča

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Miloš Starč

Redacción y Administración:

Ramón L. Falcón 4158

1407 Buenos Aires

Argentina

T. F. 69-9503

Uredniški odbor:

Miloš Starč, Pavel Fajdiga,
dr. Tine Debeljak, Slavimir Batagelj
in Tone Mizerit

Correos
Argentine
Central (B)

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual N° 1.311.428

Naročnina Svobodne Slovenije za l. 1976
za Argentino: \$ 1.700.— (170.000), pri
pošiljanju po pošti \$ 1.800.— (180.000);
ZDA in Kanada pri pošiljanju z avion-
sko pošto 20 USA dol.; obmejne države
Argentine 12 USA dol.; Avstralija 25
USA dol.; Evropa 23 USA dol., ZDA
in Kanada za pošiljanje z navadno po-
što 15 USA dol.; Evropa 17 USA dol.
Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados
Unidos 425, 1101 Buenos Aires, T. E.
33-7213.

JAVNI NOTAR

FRANCISCO RAUL CASCANTE

Escribano Público

Cangallo 1642 Buenos Aires

Pta. baja, ofic. 2

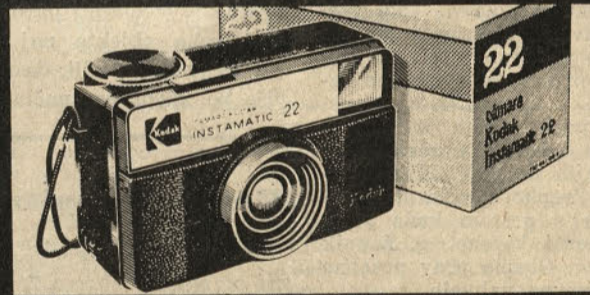
T. E. 35-8827

NAROČNINA
SVOBODNE SLOVENIJE
ZA LETO 1977

Z ozirom na uradno predvidevanje,
da bo v letu 1977 inflacija v Argenti-
ni dosegla vsaj 100%, je uprava dolo-
čila začasno naročnino Svobodne Slo-
venije za l. 1977 v Argentini 3.500 pes-
ov (po pošti pa 3.600 pesov). Ta zne-
sek bomo povišali sorazmerno, če bi
inflacija preseгла predvideni odstotek.
Naročnino 3.500 pesov naj tisti, ki
zmorejo, poravnajo čimprej v celoti. Ti-
stim pa, katerim bi bil celoten zne-
sek v breme, naj plačajo vsaj polo-
vico čimprej.

Uprava Svobodne Slovenije

Aquí están
las cajas amarillas
Kodak con el regalo perfecto.

UN REGALO
PERFECTO:
NUEVA CAMARA
KODAK INSTAMATIC 22
A SOLO \$ 1.500.~

Tenemos más regalos perfectos para usted,
tan convenientes como éste.
Venga y llévese su caja amarilla. Hará un regalo
que retiene para siempre el color de la vida.

FOTO OVEN
Necochea 5280 Tablada
Espinosa 4122 San Alberto
T. E. 652-6427-9455

PRODUCTOS
Kodak
ENVENTA AQUÍ

Kodak in Foto Oven

želita vsem rojakom in odjemalcem
VESEL BOŽIČ in uspehov
polno NOVO LETO 1977